

శ్రీ మతేరామానుజాయనమః.

వి శ ద వా క్షి ఖా మ ణి యా య్ .

య తి వ ర పు న ర వ తా ర భూ త రా య్

యతీంద్రప్రవణగన్నుమ్ నిరూపకనామధేయముడైయరాన

మణవాళనూమునికల్

తిరువాయ్మలర్ న్దరుళియ

య తి రా జ వి ం శ ి.

ఇతఁకు

శ్రీపిళ్ళైలోకమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్ త వ్యాఖ్యానమ్.

ఇ నై,

అనేకభాగవతనియమనానుసారమాక

శ్రీమాక్ - శింగ పెరుమాళ్ కోయిల్ తర్కతీర్థరాన

మాడభూషి - రామానుజాచార్యరా లెఱ్ఱుతప్పట్ట

ఆంధ్రప్రతిపదతాత్పర్యత్తుడనుమ్ పరిశోధిప్పిత్తు,

చల్లా - చెన్న కేశవులునాయుడు అవర్కళాల్,

స్వ కీ య,

శ్రీ ని కే త న ము ద్రాక్షర శా లై యిన్

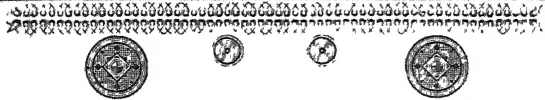
అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శైవ్యవృత్తి

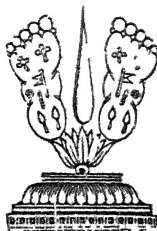
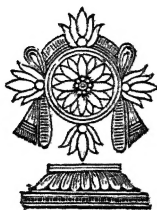
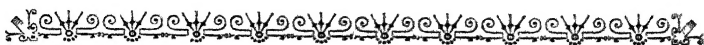
చెన్నై

క్రోధివర్షమ్ కృష్ణమానమ్.

విజయప్రెత్తరామ్

ఈగ్రంథము వలయువారలు చెన్నపట్టణము వినాయక
మొదలివీధి కవాటసంఖ్య 14-గల స్వగృహమునందు స్థాపించి
యందు శ్రీనికేతనముద్రాక్షర శాలాధికారియగు చల్లా -
చెన్నకేశవులునాయనిగారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

జీయర్ తిరు వడిక శే శ రణమ్.

స వ్యాఖ్యానమాన
యతిరాజవింశతి.

త ని య క్.

ఎరుప్పియిలప్పాఅరుళిచ్చెయ్తతు.

యస్తుతింయతిప్రసాదనీం

వ్యాజహారయతిరాజవింశతిమ్ ।

తంప్రపన్నజనచాతకామ్బుదం

నామిసామ్యవరయోగిపుజ్యవమ్ ॥

అర్థము. — యతిప్రసాదనీమ్ - ఎమ్మెరుమానాగ్లకు సంతోషజనకమై, యతిరాజవింశతిమ్ - యతిరాజవింశతియని తిరునామముకలదియగు (ఎమ్మెరుమానాగ్లవిషయములైన నిరువదిల్లోకముకలది), స్తుతిమ్ - స్తోత్రమును, యః - ఏమణవాళిమామునులు, వ్యాజహారప్రతిపాదించిరో, ప్రపన్నజనచాతకామ్బుదమ్ - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన సంపన్నులైన జనులనెడి చాతకపక్షులకు మేఘమయి యొప్పువారగు, తమ్ - ఆ, సామ్యవరయోగిపుజ్యవమ్ - సుందరజామాతృమునివర్యులను (మణవాళిమామునులను), నామి - నమస్కరించుచున్నాడను.

తాత్పర్యము.—శ్రీయఃపతియైన సర్వేశ్వరుడే పరమప్రాప్యఁడు; అటువంటి ప్రాప్యనస్తువును బొందుటకుఁ గారణభూతుఁడు నా సర్వేశ్వరుఁడేయని యధ్యవసించి, ఆయధ్యవసాయము చరమపర్వమయిన ఆచార్యపర్యవ్రతై, ఇతరములైన ఉపాయోపేయములను తృణీకరించి, ఇతరపురుషార్థ తదుపాయంబులును బ్రతిపాదించుచున్న వేదాదులచేఁ దృప్తిఁజెందని ప్రపన్నజనులకు నిత్యానుసంధేయములైన చరమార్థములను, నదీతటాకాదిజలమును భూసంబంధముకలదని యుపేక్షించి అకసమునుండి పడుచున్న మేఘాదకమునే పానముఁజేయుటకై యెదురుచూచుచున్న చాతకపక్షులను తనవర్షధారచేతఁ దృప్తిఁజెందించుచున్న మేఘమువలెఁబరమోదారులై ప్రకాశింపించి, వారికనవరతకాలక్షేపయోగ్యమగునట్లు, ఆచార్యగుణసంపన్నులైన ఎమ్మెరుమానార్లవైభవమునకుఁ బ్రకాశకమై వారి కత్యంతముఖోల్లాసకరమై, ఇరుబది శ్లోకములుకలదైన “యతిరాజవింశతి” అను తిరునామముగల స్తోత్రమును బ్రసాదించిన మణవాళమామనులనుగుఱించి నేను సాష్టాంగప్రణామము చేయుచున్నానని “దేవరాజగురు” అని తిరునామముగల అష్టదిగ్గజములలో నొకరైన ఎరుమ్మి అప్పగారు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

పిల్లైలోకింజీయరరుళిచ్చెయ్ద యతిరాజవింశతి వ్యాఖ్యానమ్.

ప్ర వే శ మ్.

౧౦. తొణ్ణక్కముత్తుణ్ణచ్చొన్నాలై కళిళొన్నే ” ఎన్నిట పడియే భూసురరాన శ్రీవైష్ణవర్కభుక్కు భోగ్యమాకవవతరి త్త తిరువాయ్ మొట్టియిలవగాహిత్తు అతిల్ శబ్దరసమ్ అర్థరసమ్ భావరసమ్ ఇవన్ శ్రై యనుభవిత్తు తదేకనిష్ఠరాయ్ తద్వ్యతిరిక్తతా

ప్రజలై తృణవత్సరిపత్తిపణ్ణి యిగుక్కెయాలే. తిరువాయ్ మొత్తీయభిమతార్థత్తైయే తమక్కునిరూపకమాకవుడై యరాయ్ ఆత్వార్ తిరువడికళిల్ కై జ్జుర్యమే అనవరతమ్ శెయ్ తుకొణ్ణుపా రుమ్ తిరువాయ్ మొత్తీప్పిళ్ళై శ్రీపాద త్తిలేయాశ్రయిత్తు, ద్రావి డవేదతదణ్ణో పాజ్జణ్ణాన సమస్త దివ్యప్రబంధతాత్పర్యజ్జలై యుమ్ అవరుపదేశముఖత్తాలేలభిత్తు, గ* మిక్కవేతియర్ వేత త్తినుట్నా రుళాన చరమపర్వత్తిలే నిష్ఠరాయ్, శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వ జ్జల్ మూన్ముమ్ పిళ్ళై విషయ త్తిలేయనునదిత్తు తదేకనిష్ఠరా యెమ్మన్దరుళైయిరుక్కిఱజీయరై, పిళ్ళై తామేయుకన్దు ఉడైయ వర్ తిరువడికళిలే కాట్టిక్కొడుక్కెయాలే అవర్ తిరువడికళిలే మిక వుమ్ ప్రవణరాయ్, తద్గుణచేష్టితజ్జలై ప్పేళి యనుభవిక్కి వేణ్ణు న్చుడియాన దలై పిఱిన్దు తదైవభవత్తై ప్పేళుకిఱవివర్; చరమో పాయనిష్ఠరాన చరమాధికారికళుక్కు అనవరతానుసంధేయజ్జణాన చరమార్థజ్జలై ఇప్పన్బన్దముళేన వెళియిడానిన్ముకొణ్ణు, స్వాపేక్షిత జ్జలై యుమ్ అవర్ తిరువడికళిలే అపేక్షిత్తు తలై క్కట్టుకిఱార్

అవ.—ఇతిల్ ముతల్ శ్లోకత్తాలే, ఆత్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమ పొష్కుల్యత్తైయమ్ స్వాభిమానాన్తరూభితుడైయ దుర్గుణజ్జలై ప్పొక్కిరక్షిక్కుమ్చుడియైయమ్ వేశానిన్ముకొణ్ణు, తుడణ్ణిన స్తోత్రమ్ తడైయఱనడక్క త్తక్క తాకడైయవర్ తిరువడికళిలే విఘ్నకిఱార్.

శ్రీమాధవాష్ఠీజలజద్వయనిత్యసేవా
ప్రేమావిలాశయపరాఙ్ముఖపాదభక్తమ్ ।

కామాదిదోషహరమాత్మపదాశ్రితానాం

రామానుజంయతిపతింప్రణమామిమూర్ధ్నా॥ ౧॥

అర్థము. — శ్రీ, మాధవా, ౭ఞ్ఞీ, జలజ, ద్వయ, నిత్య, సేవా, ప్రేమా, ౭౭
విలాశయ, పరాఙ్ముఖ, పాద, భక్తమ్ - సంపత్సద్వైద్యమైన, శ్రియఃపతియొక్క,
శ్రీపాదపద్మముల, ద్వంద్వమందు, సర్వకాలము చేయఁదగిన, శేషవృత్తి
యందు, బ్రీతి చేత, వ్యాప్తమైన, హృదయముగల, నమ్మాత్మార్థయొక్క, శ్రీపా
దములందు, భక్తిగలవారును, ఆత్మ, పదా, ౭౭ శ్రితానామ్ - తమ, శ్రీపాదముల,
నాశ్రయించినవారియొక్క, కామా ౭౭ది, దోష, హరమ్ - విషయప్రాప
ణ్యము, మొదలగు, ప్రతిబంధకములను, బోఁగొట్టువారును, యతి, పతిమ్ -
జితేంద్రియులకు, స్వామియైన, రామానుజమ్ - ఎమ్మెరుమానార్లను, మూర్ధ్నా -
శిరస్సు చేత, ప్రణమామి - నమస్కరించుచున్నాను.

వ్యా. - (శ్రీమాధవాష్ఠీజలజద్వయేత్యాది) ౧ “తిరుమాలే
నానుమునక్కుప్పవడియే” ఎన్నిటపడియే - మిథునశేష
త్వమేస్వరూపమాకై యాలే, స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థ
ముమ్ మిథునవిషయకై జ్ఞర్యమాయిరుక్కుమ్; ఆకై యితే ౨
“తిరుమాత్కరవు - శెన్టాఱుడై యామ్” ఎన్ఱు - నిత్యసూరి
కళిల్ తలై వరాన తిరువనన్దార్థా అవనుమవళుమాన శేర్తి
యిలే కిచ్చిత్కరిక్కుమెన్ఱు శొల్లుకిఱతు - అన్ద కరున్దరైయిల్
వాన్దనై యాలేయితే ౩ *తోడర్న్ద కున్ద్రేవల్ శెయ్యప్పొన్దవిడ

త్తిలుమ్ ౧ “భవాంస్తుసహవై దేహ్య” ఎన్ఱుమ్ ౧ “అహంసర్వం
కరిష్యామి” ఎన్ఱుమ్ అవర్ ప్రార్థి త్తతు; అప్పడియే, ఆధ్వాండుమ్
౨ “అడిమైశెయ్ పార్ తిరుమాలుక్కు” ఎన్ఱుమ్ ౩ “కోల త్తి
రుమామకళోడున్ఱైక్కుడ” ఎన్ఱుమ్-మిథునమే కై జ్జుర్యప్రతి
సమ్మన్దియాక వరుళిచ్చెయ్ తారిణ్ణో; ఆకై యాలే, శ్రియల్లపతి
యాన వెమ్మెరుమాన్ఱిరువడిత్రామరై కళిల్ నిత్యకై జ్జుర్యత్తిలా
నై యాలే కలగ్గిన తిరువుళ్ళున్ఱైయుడై యరాన ఆధ్వార్ తిరువడిక
ళిల్ ప్రేమమే తమక్కు నిరూపకమాకవుడై యరాయిరుక్కుమన
రెన్ఱిఱుతు. “మాయాః ధవో మాధవః” ఎన్ఱు-మాధవ శబ్దత్తాలే
శ్రియగ్గవతిత్వమ్ సిద్ధమాకై యాలే, శ్రీశబ్దమ్ బేపచారిమ్. ౪
“శీమాతవకోవిన్దన్” ఎన్ఱు ఆధ్వార్ రుళిచ్చెయ్ త దివ్యసూ
క్తియైయుట్కొణ్ణాయిత్తు ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్ తతు. ఉడై
యవర్ కు వై భవజ్ఞాల్లుకిఱవళవిల్, జ్ఞానభ క్తివై రాగ్యజ్ఞైయి
ట్టుచ్చొల్లుకై యన్ఱిక్కే, ఆధ్వార్ తిరువడికళిల్ సమ్మన్దైయిట్టే
త్తుజ్ఞాల్లుకై క్కడి-గి, “మాఱనడిపణిన్ఱుయ్ న్దవన్” ఎన్ఱు పిల్లై
యముతనారరుళిచ్చెయ్ త దివ్యసూక్తియాయిత్తు. అఱ్ఱి శబ్ద
త్తాలే-దివ్యమగ్గళవిగ్రహయోగమ్ శొల్లుకిఱుతు. జలజశబ్దత్తాలే -
తిరువడికళిల్ భోగ్యతైయొచ్చొల్లుకిఱుతు. ధ్వయశబ్దత్తాలే - ౬
“ఉన్ఱిన్ఱైయడిత్తామరై కళి” ఎన్ఱిఱపడియే-ఇరణ్ణు తామరై

పూర్వై ఒడ్డున పడని రైతువై తాహ్సేలేరుకుఁజేర్ త్రియ్య
 కై చొల్లుకిఁజేతు. సేవాశబ్దతా లే-శేషవృత్తియై చొల్లుకిఁజేతు.
 నిత్యశబ్దతా లే - ౧, “ఒడ్డువిల్ కాలమెల్లామ్” ఎన్నిఁజేడియే ఇతు
 తాన్ యావదాత్త భావియెన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఁజేతు. ఇతుతాన్
 ౨ “ఉడనాయ్ మన్ని వడ్డువిలావడిమై శెయ్యవేణుమ్” ఎన్ను
 శొన్న, సర్వదేశ త్తిలుమ్ సర్వకాలజ్జలిలుమ్ సర్వావస్థైశ్చిలుమ్
 పణ్ణక్కడవ సర్వవిధ కై జ్జుర్యజ్జభుక్కు ముపలక్షణమ్. ఏవంవి
 ధమానకై జ్జుర్యతై పెఱవేణుమెన్నుమ్ ప్రేమపారవశ్యతా లే
 యాయ్ ధ్దు ౩ “శెన్దైకలక్కి త్తిరుమా లెన్దై ష్పు” ఎన్ను † ఇవర్
 కూప్పిట్టతు; నాడడజ్జ అన్న పానాదిక భుక్కు వాయ్ పులబ్దే క్కూ
 ప్పిడానిక్క, కై జ్జుర్యతాలల్లతు శెల్లామల్ కూప్పిట్టల మాక్కిఁ
 వివర్ పడి ఉభయవిభూతియిలుమ్ వ్యావృత్తమాయరుక్రైయా
 లే; ఇప్పడియిరుక్కిఁజే ఆధ్వరుడై యస్వభావ త్తిలే విధరాయ్,
 ఇవరుడై య తిరువడికలి లే నిరవధిక ప్రేమయుక్తరాయాయ్ ధ్దు.
 ఎమ్మెరుమానారిరుక్కుమ్మడి. (కామాదీత్యాది) భగవత్కై జ్జు
 ర్యవిరోధియాన శబ్దాదివిషయప్రావణ్యరూపమాన కామముమ్
 ఆదిశబ్దసజ్జృహితజ్జళాన భగవదేకరక్ష్యత్వవిరోధియాన అర్థత్వస్సై
 యుమ్ తదేక శేషత్వవిరోధియాన అహజ్కారముమ్ ముతలాన
 దుర్గుణజ్జలై, తమ్ముడై య తిరువడికలి లాశ్రయి త్తవర్ కళుక్కు,

౧॥ తి-వా-౩-౩-౧.

౨॥ తి-వా-౩-౩-౧.

౩॥ తి-వా-౯-౮-౧౦.

† “ఎన్ని-తే” ఎన్ను ౨ ప్రకాశజ్జల్.

స్వాప దేశానుష్ఠానజ్ఞాళుమ్ స్వకటాక్షవిశేషాదికళాళుమ్ సవా
సనమాకప్పొక్కుమవరెన్తె. (రామానుజమ్) ౧౬ నచేద్రామాను
జేత్యేషా చతురాచతురక్షరీ కామవస్థాంప్రపద్యస్తేజస్తహోహస్త
మాద్యశః " ఎన్ఱు అతివుడై యారీడుపడుమ్బడి, మోక్షహేతు
వాన తిరునామ త్తైయుడై యవరెన్తె. (యతిపతిమ్) జితేన్ద్రీయ
రానసన్మ్యాసికళుక్కుత్తలై వరానవరెన్తె. ఇత్తాల్ కీర్తించున్న
ఆశ్రితదోషనివర్తకత్వత్తుక్కడియాన గుణయోగమ్ శొల్లుకిటతు.
(ప్రణమామి) ఎన్గిటమాత్రమేయమైన్దిరుక్క (మూర్ధ్నా-ప్రణ
మామి) ఎన్గిటతు-విషయవైభవత్తై యనునన్దిత్తు మానసమాన *
ప్రభావమాత్రత్తిల్ నిత్తైయన్ది క్కే, తమ్ముడై య వాదరాతిశ
యత్తాలే నిర్భర రాయ్ తిరువడికళిలే తలైయైమడుక్కితారెన్ను
మిడన్దోబ్బు.

తాత్పర్యము.— సకలపురుషార్థప్రద మై కమలకుసుమమువలె వికాస
సౌందర్యాదిగుణసంపన్న మై పరమప్రాప్య మయిన శ్రీయఃపతియొక్క శ్రీపాద
ద్వంద్వమందు కరణత్రయముచే ననవరతముఁ జేయఁదగిన సకలవిధకైజ్జు
ర్యములం దతిప్రీతీయుక్తులై, భగవద్విరోధు లైన కుదృష్టులను స్వప్రబంధ
ముచే నిరసించిన నమ్మార్వర్ణ చరణారవిందమందుభక్తియుక్తులై, తమ్మనాశ్ర
యించిన భాగవతులకు, కైజ్జుర్యవిరోధులైన అహంకార మమకార కామ
మోహాది సకలవోషములను హరించువారై, జితేన్ద్రీయులైన కుతులకు సార్వ
భౌములైయున్న ఎమ్మెరుమానార్లను సాష్టాంగముగ నమస్కరించుచున్నాను.
అని మణివాళీచూమునులు మద్దిళాచరణము గేయుచున్నారు.

అవ.-ఇప్పటి తుడగ్గినస్తోత్రమ్ నిర్విఘ్నమాక తలై కట్టుకై
క్కాక అవర్తిరువడికలై యాశ్రయిత్తు అత్తాలేనిఱమ్ పెన్దవరా
య్క్కొణ్ణు, ఎమ్మెరుమానారుడైయ భగవద్భాగవతవిషయ
ప్రేమపాస్కు-ల్యత్తైయుమ్ ఆశ్రితజనజ్ఞభుక్కు చరమప్రాప్యరా
యిరుక్కి-అపడియైయుమ్ శొల్లి సాదరమాక వేత్తుకిఱార్.

శ్రీరఙ్గరాజచరణామ్బుజరాజహంసం

శ్రీమత్పరాఙ్కుశపదామ్బుజభృజరాజమ్ |

శ్రీభట్టనాథపరకాలముఖాబ్జమిత్రం

శ్రీవత్సచిహ్నశరణం యతిరాజ మీడే|| ౨||

అర్థము.-శ్రీరఙ్గరాజ, చరణామ్బుజ, రాజ, హంసమ్ - శ్రీరఙ్గరా
భునియొక్క, శ్రీపాదముల నెడు, తామరసపుష్పమందు, రాజహంసమైయుష్షు
వారును, శ్రీమ, త్పరాఙ్కుశ, పదా, అమ్బుజ, భృజరాజమ్ - (భగవదను
భవనునెడు) సంపత్తును నిత్యముగాఁగల, నమ్మాత్పార్వరయొక్క, శ్రీపాదము
ల నెడి, కమలకుసుమమునందు, గండుతుమ్మెదయైవెలయువారును, శ్రీభట్టనాథ,
పరకాల, ముఖామ్బుజమిత్రమ్ - పూజ్యులైన, పెరియాత్పార్వరయొక్కయు, తరు
మజ్జేయాత్పార్వరయొక్కయు, ముఖముల నెడు, పద్మసునకు, సూర్యుడై వెలుంగు
వారును, శ్రీవత్స చిహ్నశరణమ్ - కూరత్తాత్పార్వసుకు ప్రాప్యభూతులునైన,
యతిరాజమ్ - ఎమ్మెరుమానార్లను, ఈడే - స్తుతించుచున్నాను.

వ్యా.- (శ్రీరఙ్గరాజేత్యాది) భగవద్విషయ త్రిలోవద్దాల్ † వెళి
తానలంశత్తైక్కిఱ్ఱిత్తు సారమానలంశ త్రిలేయాయ్ త్తిరుప్పతు.
పరపూర్వాభాగ్గో నిత్యము క్తర్కుమ్ ముక్తప్రాయర్కుమ్

ముకజ్గొడుక్కిఁజవిడమాకై యాలుమ్, విభవాన్తర్యామిత్యభల్
పుణ్యమ్పణ్ణినార్కుమ్ ఉపాసకర్కుమ్ ముకజ్గొడుక్తు నిట్కి
ఁజనిలై యాకై యాలుమ్, అవ్వోనిలై కళుక్కు ఓరోకుత్తై కళుణ్ణు;
౧ “ అడియోయుక్కేయెమ్మెరుమానల్లీరో ” ఎన్ఱు పరత్వాడిక
భుక్కాళాకాత † పిఱ్ఱాడర్కుమ్ ముకజ్గొడుక్తు నిట్కుమ్
అర్చావతారత్తుక్కుచ్చొల్లలావతొరు కుత్తైయిలైయే !. ఇప్పడి
నీరైక్కెల్లెనిలమాన అర్చాస్థలజ్గళుక్కెల్లామ్ వేఱ్ఱున్దాన కోయి
లనిలైయి లేయాయిన్దొమ్మెరుమానార్ శీఱ్ఱుక్కాల్ పట్టిరుప్పతు.
ఆకై యాలే, పెరియ పెరుమాళ్ తిరువడికళిల్ మిక్కభోగ్యతైయై
యనుభవిత్తు సరసశ్చరణమ్పణ్ణుమ్బడిశొల్లుకిఱతు. పరమపదై
శ్వర్యతైయుమ్ ‡ శిఱ్ఱాణ్ణిక్కుమ్బడియాన విభవై శ్వర్యతైయుడై
త్తాయ్, ౨ “ రతింగళి ” ఎన్ఱిఱపడియే సర్వజ్ఞనానసర్వేశ్వరనై
యుమ్ స్వభోగ్యతై యాలే ఱ్ఱుక్కాల్ పడుత్తుమ్బడి నిరతిశయ
భోగ్యమానతిరువరగ్గ తిరుప్పతియై ౩, “ అరగ్గమాళి ” ఎన్ఱిఱపడియే
స్వాధీనమాకవాణ్ణుకొణ్ణుపోరుకై యాల్ వన్ద పెరుమైయైయుడై య
ర * అరగ్గ త్తవర్గా తిరుక్కుమలపాత త్తిల్ లలై యెఱికిఱ మధు
ప్రవాహ త్తిలే శిఱకడికొణ్ణువ ర్రిక్కిఱ హంస శ్రేష్ఠమాయుళ్ళు
వరై యెన్ఱై. ౪ “ పొన్నరగ్గమెన్నిల్ మయలే పెరుకు మిరామా

శీఱ్ఱుక్కాల్ పడుక్త-మగ్నమాక్త, అతావతు-ఈడుపడుక్త. † శిఱ్ఱాణ్ణిక్కు-శబ్దో
చిప్పిక్కు. ౧ తి-మొ-౪-౯-౫. ౩ తి-మొ-౭-౩-౪. ౫ రా-నూ-౩౫.

౨॥ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే. ౪॥ అమల - ౧. ‡ పిఱ్ఱుట్టార్కుమ్.

నుశక్త" ఎన్నుమ్మడియితే ఇద్దేశ త్తిలివర్కుణ్ణాన ప్రివణ్యమ్.
 (శేమత్పరాజు శేత్యాది) ఇనిభాగవతవిషయ త్తిలుమ్ వన్దాల్,
 స్వయత్న త్తాలే ఈశ్వరనై పెఱుప్పార్కు ముపాసకిరైయుమ్,
 ప్రపత్తియిలే అన్వయి త్తిరుక్కిచ్చెయ్ తే తజ్జల్ స్వీకార త్తైనాధ
 నమాక కొఱ్ఱుమవర్కిరై యుమ్, అవనేయుపాయమాకికొఱ్ఱు
 త్తానిఱ్ఱు చ్చెయ్ తేయుమ్ పెఱ్ఱుపోతు పెఱుకిఱోమెన్ఱు ఆఱి
 యిరుక్కుమవర్కిరై యుమ్ కట్టిత్తు, "ప్రివ్యప్రివక జ్జలిరణ్ణమ
 వనే" ఎన్న ధ్యవసిత్తు, "ఇప్పోతే పెఱ్ఱునుభవికివేణుమ్ ఎన్ను
 మభినివేశత్తాలే కణ్ణున్ కణ్ణిగుమాయ్ త్తుడిక్కుమ్మడియాన
 ఆ ట్టయైయుడైయరాయ్, పరవ్యాహాది స్థలజ్జలిత్కాట్టిల్ ౧
 "కిణ్డియూరరజ్జమ్" ఇత్యాదిప్పసియే-కోయిల్ తుడక్కిమాన అ
 రాచవతార స్థలజ్జలిలే ఆఱ్ఱుజ్జాఱ్ఱిట్టిరుక్కు మాఠ్వార్ కళళవిలే
 యాయిశ్శు త్తిరువుళ్ళిమూన్ఱియిరుప్పతు. ఆకై యాలే, కై జ్జు
 ర్యాభినివేశమూకిఱ స్వరూపాను రూపమాన సమ్మత్తైయుడైయ
 రాయ్, నిరజ్కుశస్వతన్త్రినాన ఈశ్వరనైయుమ్ ౨, "ఈశ్వ
 రోహమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ సంసారికిరై యుమ్ స్వసూక్తివిశేషజ్జ
 త్తాలే వశీకృతరాయ్ త్తలై శీయ్కుమ్మడి పణ్ణుకై యాలే పరా
 జ్కుశరెన్నుమ్ తిరునామత్తైయుడై యరాయిరుక్కిఱ, ఆఠ్వార్
 కిలిల్ తలై వనాన నమ్మాఠ్వారుడైయ పరమభోగ్యమానతిరువడి
 కిలిల్ భోగ్యతానుసన్ధానమే నిత్యజీవనమాకవుడైయవరెన్ఱై, కీర్త్

‘‘శురాఙ్ముశపాదభక్తమ్’’ ఎన్ఱు - అవర్తిరువడికళితే ప్రేమత్తై
యుడై యరాసమాత్రమ్ శొల్లిన్దు; ఇఱు, అన్దప్రేమానురూప
మాక వవర్తిరువడికళిల్ భోగ్యతైయుల్ పుక్కునుభవిక్కుమ్మడి
శొల్లుకిఱు. అల్లాతవాఢ్వార్ కళిఱ్కాట్టిల్ నన్మూఢ్వారుక్కు
ణ్ణాన వ్యావృత్తితోన్దు, అవర్కళోడే కూడవనుసన్ధికిఱునూ
త్రమ్ పోరాతెన్ఱు తనియే ముఱ్ఱుడవనుసన్ధిత్తార్; ఇప్పోళు, అవర్
కళోడేకూడవనుసన్ధి త్తరుళుకిఱార్; పెరియపిరాట్టియానై అల్లాత
నాయ్ చ్చిమారోడేకూడవనుసన్ధియానిఱుచ్చెయ్ తేయమ్మున్దు
ఱవే ౧ ‘‘శ్రియన్దపతిః’’ ఎన్ఱు అవల్ వ్యావృత్తితోన్దు ఉడై యవ
రనుసన్ధి త్తరుళినాప్పోలే. అల్లాత వాఢ్వార్ కళివర్క్కు అవయవ
భూతరెన్నుమ్మడియితే ఇవరుడైయవేన్దుమ్. (శ్రీభట్టనాథేత్యాది)
మజ్జిళాశాసన రూపమాన వైశ్వర్యజైయుడై యరాయ్ బాహ్య
ణోత్తమరాన పెరియాఢ్వారుడై యవుమ్, బాహ్య కుదృష్టికళా
కిఱ ప్రతిపక్షజుళుక్కు మృత్యుభూతరాన తిరుమణ్డెయాఢ్వారుడై
యవుమ్, తిరుముకమణ్డలమాకిఱ తామరైయై అలర్ త్తమాదిత్య
నెన్దై. ౨ ‘‘ఆళుమాళార్’’ ఎన్ఱిఱవన్ తనిమైతీర ఆళోళేర్ త్తరు
ళుకై యాలుమ్, బాహ్య కుదృష్టికళైక్కిన్దు డైదుత్తు ప్పొకడుకై
యాలున్, ఇవరైక్కిన్దుపోతే అవర్కళోముకమ్మలర్ న్దపడి. (శ్రీనత్స
చిహ్నాశరణమ్) కీర్, ‘‘ఆత్మపదాశ్రితానామ్ - కామాదిదోష
హరమ్’’ ఎన్ఱు - సామాన్యన, తిరువడికళై యాశ్రయి త్తవర్కళుక్కు

ఉపాయ భూత రెన్ను మిడమ్ శొల్లిల్లమ్ ; ఇట్లు, అనర్క శేల్లారు మొరుతట్టుమ్ తామొరుతట్టుమామ్బడియానవేల్ మత్తై యుడై యరాయ్ శిష్యాచార్య క్రమత్తుక్కు సీమాభూమియాన కూరత్తా త్వాసుక్కు ప్రాప్యప్రాపక భూభిరణ్ణమ్ తామేయాయరుక్కుమ్బడి శొల్లికిఱతు. (యతిరాజమిడై) ఇప్పడిఆధ్వారొకభుకన్దవిషయ మాన పెరియ పెరుమాళళవిలుమ్ ౧* ముకిల్వణ్ణనడియై యడైన్ద రుళోశూడియుయ్న్ద ఆధ్వారొకళో విషయ త్తిలుమ్ త తద్విషయా నురూపమాన ప్రేమపూర్తియైయుడై యరాయ్, ఆశ్రితర్కు ప్రాప్యప్రాపక భూతరునూ యరుక్కు మవ రెన్ను స్తుతిక్కిఱ్ఱెన్దె.

తాత్పర్యము.—పరవ్రాహ్మణులవలెఁ గాక సర్వజనుల కత్యంతసులభుడై శ్రీరజమందుఁ బవ్వళించిన నమ్మెరుమాళ్లయొక్క శ్రీపాదవద్దములందు, తామరస పుష్పముయొక్క భోగ్యత ననుభవించుచున్న రాజహంసమువలె నతి ప్రవణులై, భగవదేకప్రవణులైన నమ్మాళ్వార్లయొక్క పదకమలములందు, కమలకుసుమమందలి తేనె ననుభవించుచున్న తుమ్మెదవలె నత్యాసక్తులై, కూరత్తా త్వాసుక్కు ప్రాప్యప్రాపకభూతులైన ఎమ్మెరుమానార్లను నేను స్తోత్రముం జేయుచున్నానని ఎమ్మెరుమానార్లయొక్క భగవద్భాగవతనిష్ఠను, ఆశ్రితులకుం బ్రాప్యైయున్న విధమును ప్రసాదించిరి.

అవ.-“నమ్మెప్పల్ శ్రీనార్కు ప్రాప్యప్రాపకముమ్నామేయాక చొన్నీరే, నమ్మెప్పల్ శ్రీనిఱ్ఱి-ఆవుమక్కుమితోవ్వాతో?” ఎన్ను ఎమ్మెరుమానార్కు త్తిరువుళ్ళమాక; ఎనక్కజ్జనన్లు, దేవర్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకము మెన్లుపల్ శ్రీయరుక్కుమ్ కూరత్తా

హ్రాస్వముతలానవర్కళ తిరువడిక శ్రేస్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక
ప్పబ్బియిరుక్కుమవనాక వేణుమ్ ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడి
కళిలేస్రార్థిత్తరుళుకితార్.

వాచా యతీన్ద్ర మనసా వపుషా చ యుష్మ
త్పాదారవిన్దయుగళం భజతాం గురూణామ్ ।

కూరాధినాథకురు కేశముఖాద్యపుంసాం

పాదానుచి న్ననపర స్సతతం భవేయమ్ ॥ ౩॥

అర్థము — యతీన్ద్ర - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైనవారా! వాచా - వాక్కు
చేతను, మనసా - మనస్సుచేతను, వపుషాచ - శరీరముచేతను, యుష్మత్,
పాదాఽరవిన్ద, యుగళమ్ - దేవరవారియొక్క, చరణాఽరవిన్ద, ద్వంద్వ
మును, భజతామ్ - ఆశ్రయించువారును, గురూణామ్-ఆచార్యులు నైనవారూ
ధినాథ, కురుకేశ, ముఖాఽద్య, పుంసామ్-మూరత్వాభ్యాసు, తిరుక్కురుకై
ప్పిరాన్ పిళ్ళాను, మొదలగు, పూర్వ, పురుషులయొక్క, సతతమ్ - ఎల్లప్పు
డును, పాదాఽనుచి న్ననపరః - శ్రీపాదములను, ధ్యానించుటయం, దాసత్వం
దనుగా, (అహమ్-నేను), భవేయమ్ - కాఁగలను. ౩.

వ్యా.- (వాచాయతీన్ద్రేత్యాది) ౧ “ప్రత్యక్షే గురవస్తుత్యాః”
ఎన్నిటపడియే - భగవద్విషయత్తుక్కు ఉపకారకరానవాచార్యర్
కళైస్తుతిక్కైక్కుమ్ స్మరిక్కైక్కుమ్ వణజ్జుక్కైక్కుమాయిల్లు
ఇవనుక్కు వాఙ్మనగ్గకాయజ్జలై అడియిలే యుణ్ణాక్కిల్లు. ౨
“విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః” ఇత్యాదిప్పడియే-సర్వేశ్వర తన్నై
యాశ్రయిక్కుక్కొడుత్త కరణజ్జలైక్కుణ్ణు అన్యపరరాయ్ త్తిరి

కిఱవిద్విభూతియిలే, భగవత్సమాశ్రయణమాత్ర త్తిలే తువభుకై
 యన్తిక్కే అత్తైయుమ్ ప్రథమావధియెన్టు కత్తిత్తు చరమావధి
 యాన ఆచార్యవిషయ త్తిలే కరణత్రయ త్తైయుమ్ వినియోగిక్కు
 మ్మడియానవేత్తముడై యవివర్కభుమ్ శిలరే! ఎన్టువిద్ధరాయ్,
 అవర్కభేతిరువడికడై ప్పవ్త్తుకితార్. (వాచా) ౧ “వాయవనై
 యల్లతు వాత్తైత్తాతు” ఎన్టు ప్రథమపర్వనిష్ఠర్ భగవద్విష
 యమల్లతు మత్తైయారు విషయత్తైయేత్తాతాప్పోలే, ఇవర్కభుమ్
 వకు త్తవిషయ మ్మొళియ మత్తైయై యేత్తాతపడి. అవర్కభుక్కు
 వ్యావృత్తమ్ దేవతాన్తరమ్; ఇవర్కభుక్కు భగవద్విషయమ్.
 ౨ “నావకారియమ్ ” ఎన్టు వర్కభితే ఇవర్కభే. (మనసా) ౩
 “ మనఃపూర్వో వాగుత్తరః ” ఎన్టి నియమమిల్లైయాయ్త్తే
 వర్కభుక్కు. వాయ్తిఱక్క ఇవిషయ త్తిలల్లతు వాయ్తిఱవా
 తాప్పోలే నెళ్ళుక్కుమ్ విషయ మతువల్ల త్తిల్లై యాయ్త్తేవర్క
 భుక్కు. తిరుక్కోటియూర్ నమ్మియై “ఉమక్కుభ్యాన త్తుక్కువిష
 యమే?” ఎన్టుకేట్టపిన్సు, అరుళిచ్చెయ్త వాడైయై నినైప్పతు.
 (వాచా-మనసా వపుపాచ) ఎన్టు-కరణజ్ఞభుక్కు త్తని త్తనియుణ్ణాన
 ప్రావణ్యమ్ కొల్లుకిఱతు. (యన్తు త్సాదారవిన్దయుగళంభజతామ్)
 ఇవర్కభే† వేప్పజుడినీరిరుక్కిఱపడి. ఇవాన్తావుక్కు-వకు త్తశేషి

౧||౧-౧౧. ౨||పె-ఆ-తి-౪-౪.౧. ౩||య-వే-కా-౦-౩, ప్ర-౫, పం. ౩.

† వేప్పజుడినీర్ - వేప్పమ్మట్టైకమయమ్; ఇతువ్యక్తిశ్చిక్తి,

యాన దేవరుడైయ, నిరతిశయభోగ్యమాయ శేర్ త్రియుక్తై
యుడై త్తాన తిరువడికళై ప్రాప్యమాకవుమ్ ప్రాపకమాకవుమ్
నిర స్తరమాక సేవిక్కు-మవర్కిళుడైయ. ౧ “ నిత్యంయదీయ
చరణౌ శరణంమదీయమ్ ” ఎన్ఱు - ఆచార్యన్ఱిరువడికళే ప్లాప్య
ముమ్ ప్లాపకముమెన్నుమత్తై పరమాచార్య రరుళిచ్చెయ్
తారిజే. తిరువడికళై వాక్కాలే భజిక్కై యావతు- తద్వై
లక్ష్యతై ప్పుకళుకై ; మనస్సాలే భజిక్కై యావతు - తిరు
వడికళై నెజ్జాలేనినైక్కై ; శరీరత్తాలే భజిక్కై యావతు - *
ప్రణామమిక్కు విషయ నూక్కుకై. (పాదానుచిన్తనపరస్ప
తతంభవేయమ్) అవర్కిళే దేవరుడైయ తిరువడికళై అన
వరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణమాప్సాలే, ఇవ్వనుసన్ధానమ్ కాదాచిత్క
మాకై యన్ఱిక్కే నిత్యమాక వేణుమెన్ఱిటతు. అనుచిన్తనమ్-అను
సూతంచిన్తమ్ ఎన్ఱుకొళ్ళుమ్పాతు, సతతశబ్దమ్ సజ్జతమాకాతు;
(అను) హితార్థత్తిలేయాయ్, ౨ “ కృష్ణానుస్మరణమ్ ఎన్ఱిట
విడత్తిత్పాలే తద్విషయశేషత్వానుసన్ధానత్తై చొల్లుకిటతు. ౩
“ ఉక్తౌర్ణిర్కిట్కే- అన్బుల్ శ్రీరుక్కుమ్బడి ఎనై ఎయ్యాక్కియ
జ్జాట్పడుత్తే ” ఎన్ఱువర్ధత్తై చొల్లుకిటతు. ఇవర్కిన్విషయత్తి
లుణ్ణాన భావబన్ధత్తి లూన్ఱుమ్, అవర్ చరమత్తిలేప్రార్థిక్కై,
ప్రథమత్తిలే ప్రార్థిక్కుమ్బడియాయ్ఱు. 3.

తాత్పర్యము:- ఓ! యతిసార్వభౌమా! దేవరవారియొక్క పరమభోగ్యమైన శ్రీపాదద్వంద్వమును, స్తుతించియు ధ్యానించియు నమస్కరించియు ఇట్లు కరణత్రయముచే సకలవిధ కైశ్కర్యములనుజేయుచున్న, కూరత్వాభ్యాసు, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాను మొదలగు పూర్వాచార్యుల శ్రీపాదములను సేనసవరతముధ్యానించి తదేకపరుఁడనయ్యెదనని తమకు ఎమ్మెరుమానార్ల సంబంధముకలవారియందుఁ బ్రావణ్యమును గోరుచున్నారు.

అవ.- ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు ఇప్పడి అవినా భూతరాయ్ అవరైయల్ల తటియాత కూరత్వాభ్యాసోల్వారుడై య తిరువడికళిలే శేవత్వత్తైయుమ్ ప్రార్థిత్తురుళి, అవర్ కళళవిలూబ్బత్తాలే, అవర్ కళుకన్దవిషయనూన ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళిలే కరణత్రయముమ్ ప్రవణమామ్బడిప్పణ్ణి యరుళ వేణుమెన్ఱు అవరై ప్రార్థిత్తురుళుకిఱార్.

నిత్యం యతీన్ద్ర తవ దివ్యవపున్ద్రన్ద్రతౌ మే

సక్తం మనో భవతు వా గ్గుణకీర్తనేన సా ।

కృత్యం చ దాస్యకరణేతు కరద్వయస్య

వృత్త్యన్తరేన స్తు విముఖం కరణత్రయంచ ॥ ౪॥

అర్థము.-యతీన్ద్ర - ఓ! యతిసార్వభౌమా! మే - నాయొక్క, మనః - మనస్సు, తవ - దేవరవారియొక్క, దివ్య, వపు, స్ద్రన్ద్రతౌ - అప్రాకృతిమైన తిరుమేనియొక్క, స్మరణమందు, నిత్యమ్ - ప్రతిదినమును, సక్తమ్ - ఆసక్తికలది, భవతు - ఆగుఁగాత; అసౌ - ఈ, వాక్ - వాగ్విషయము, తవ - దేవరవారియొక్క, గుణ, కీర్తనే - గుణములను, స్తుతించుటయందు, సక్తమ్ - ఆసక్తమై, భవతు - ఆగుఁగాత; కరద్వయస్య - రెండుచేతులయొక్క, కృత్యంచ- వ్యాపారములను, తవ - దేవరవారికి, దాస్య, కరణకైజ్కర్య

ముఁజేయుటయందు, సక్తమ్ - ఆసక్తము, భవతు - అగుఁగాత; కరణత్రయంచ - మూడుకరణములును, వృత్త్యంతరే - వ్యాపారాంతరమందు, విముఖమ్ - పరాభ్యుము, అస్తు- అగుఁగాత.

౪

వ్యా.- (నిత్యంయత్తీప్రేత్యాది) (మే - మనః - తవదివ్యవపుస్తస్సైతే - నిత్యమ్-సక్తమ్ - భవతు) అనాదికాలమ్ ఇతరవిషయజ్ఞలిలే పృథివీప్రపంచమునైనను దేవరుడై యదివ్యమజ్ఞళ విగ్రహాత్తిలే సర్వకాలముమ్ మణ్ణివిషయాంతరస్థరణత్తుక్కాభాకాతపడి నన్తకచ్చేయవతాకవుమ్. ౧ “ఉన్న్యమిన్యత్ప్రజ్ఞేయ శీరన్తి వేణ్ణిల” ఎన్నిటపడియే - మనస్సుక్కు శుభాశ్రయమాన అవలమ్బనమ్ దేవరుడై యదివ్యమజ్ఞళ విగ్రహమేయాకవేణుమెన్తె. (వాగ్దానీర్తనేసా) ఇతుక్కుమున్ను దుర్విషయజ్ఞళై జల్పిత్తుప్రపంచవాక్కు, దేవరుడై య కల్యాణ గుణజ్ఞళై వర్ణిత్తుక్కుంజ్ఞు పేశుకైయిలే సక్తమాకవేణుమెన్తె. (కృత్యంచేత్యాది) అన్యవిషయజ్ఞళుక్కు నిహీనవృత్తిశైయేతు ప్రోక్షకై కళిరన్జ్ఞుక్కుమ్ కృత్యమ్, దేవరుడై య తిరువడికళిల్ నిత్యకైజ్జర్వమావతాక. (వృత్త్యంతరేస్తు విముఖమిత్యాది) దేవర్విషయత్తిలేకరణత్రయముమ్ అభిముఖమానాలుమ్ విషయాంతరజ్ఞళిలే వైముఖమిల్లాతపోతు ఇతు నిలై నిల్లాతెన్టుపార్త్తు, పుటప్పుచ్చానవైలక్షణ్యతై యుడైయ హేయవిషయజ్ఞళై నిన్దైత్తైశొల్లుకై తొమ్మకైయాకిం వ్యాపారత్తిల్ నిన్దుమ్ కరణత్రయ

ముమ్ ముఖమ్ మాటువతాక. ఇత్తాల్ - ౧ “నైయుమ్ మనమున్ కుణజ్జళైయున్ని” ఇత్యాదిప్పడియే-కరణత్రయత్తుక్కుమ్ ఎమ్మైరుమానార్ విషయత్తిల్ ప్రావణ్యతై ఇతరనివృత్తిపూర్వకమాక ప్రార్థితరుళి నారాయ్దలు. ౪.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామీ! ఇదివఱలో ఆన్నపానాది విషయాస్తరములందాసక్తమైన నామనస్సు ఇకమీద దేవరవారియొక్క అప్రాకృత దివ్యమంగళ విగ్రహమును ధ్యానించునట్లును, దుర్విషయములను వ్యవహరించి కాలమును వ్యర్థముగఁ బోగొట్టిన నావాక్కు ఇకమీద దేవరవారి కల్యాణగుణములను బొగడునట్లును, చేయరాని వ్యాపారములనుజేసి దగ్ధప్రాయములగునాచేతులు ఇకమీద దేవరవారి చరణారవిందములందుఁ జెల్లర్యముఁజేయునట్లును, ఇట్లు మనోవాక్కాయములు మూడును విషయాస్తరములనువదలి దేవరవారియందే తత్పరములగునట్లు ప్రార్థించుచున్నారము. ఈప్రార్థనను దేవరవారే నెరవేర్చవలయునని ఎమ్మైరుమానార్ల విషయమందు తమకుభక్తిని ప్రార్థించుచున్నారు. ౪

అవ.—“ఎమ్మైరుమానే శేషియుమ్ ఉపాయముమ్ ఉపేయముమెన్ఱు శాస్త్రజ్ఞల్ శొల్లానిఱ్కు, నీర్ నమ్మైయుమ్ నమ్ముడై యారై యుమ్ శేషికళు ముపాయభూతరుమాక చ్చొల్లానిఱ్ఱిర్, అతెన్దొణ్ణు నీర్ శొల్లకిఱితు” ఎన్ఱుఎమ్మైరుమానార్ కు నివై వాక; సకలశాస్త్రసారమానతిరుమన్త్రమ్ ఇతుక్కుమూలప్రమాణమ్, అతిల్ ప్రతిపాదిక్కిఱ అర్థత్తుక్కు అనురూపమాననిష్ఠైయైయుమ్ తత్ఫలమాన దేవర్ తిరువడికళి లనుభవ తైయుమ్ తన్దరుళ వేణుమెన్ఱు అపేక్షిక్కిఱార్.

అష్టాక్ష రాఖ్యమనురాజపదత్రయార్థ
నిష్ఠాం మమాఽత్ర వితరాఽద్య యతీన్ద్ర) నాథ ।
శిష్టాగ్రగణ్యజనసేవ్యభవత్పదాబ్జే
హృష్టాఽస్తు నిత్య మనుభూయ మమాఽస్య బుద్ధిః॥

అర్థము.—యతీన్ద్ర) - ఓ! యతిశ్రేష్ఠులైనవారా! నాథ - ఓ! స్వామీ! మమ - నాకు, అత్ర-ఈలోకమందే, ఆద్య- ఇప్పుడే, అష్టాక్షరాఽఽఖ్య, మనురాజ, పదత్రయా, ఽర్థ, నిష్ఠామ్-అష్టాక్షరమనిపేరుగల, మంత్రములలో శ్రేష్ఠమైన తిరుమన్తముయొక్క, మూడుపదములయొక్క, అర్థములందు, స్థితిని, వితర - విసంగము. ఆస్య - ఈ, మమ - నాయొక్క, బుద్ధిః - జ్ఞానము, శిష్టా, ఽగ్రగణ్యజన, సేవ్యభవ, త్పదాబ్జే - శిష్టులలోఁ బ్రధానులైనజనులచేత, భజింపఁదగిన, దేవరవారియొక్క, చరణారవిందములను, అనుభూయ - అనుభవించి, నిత్యమ్ - ప్రతిదినము, హృష్టా - సంతృప్తము, అస్తు - అగుఁగాత.

గీ.

వ్యా.—(అష్టాక్షరేత్యాది) ౧ “ ఓమిత్యేకాక్షరమ్ । నమఇతి ద్వేలక్షరే । నారాయణాయేతిపంచ్చక్షరాణి । ఇత్యష్టాక్షరంఛన్ద సాగాయత్రీచేతి ” ఎన్ఱు - తిరుమన్తము ఎట్లు తిరువక్షరమాయ్ మూన్ఱు పదమాయిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ శ్రుతిసిద్ధమితే. మను శబ్దమ్ - మన్త్రినాచి. మనురాజమెన్ఱతు - మన్త్రరాజమెన్ఱ పడి. తిరుమన్త్రుక్కురాజావాకై యావతు - వేదజ్ఞభుమ్ ఋషి కభుమ్ వైదిక పురుషర్కభుమ్ ఏకకణ్ఠమాక పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, అర్థపూర్తియాలుమ్, తానే స్వతన్త్రమాయ్ కొండ్లు

సకల ఫలజ్ఞతైయుమ్ కొడుక్కవర్థుకై యాలుమ్, ఉపాయా
 న్తరసహకారియాకై యాలుమ్, తన్నైయొచ్చిన్ద వ్యాపకావ్యాపక
 సకలభగవన్తన్త్రజ్ఞులిమ్ ఉత్కృష్ట మాయుకుకై. పదత్రయ
 జ్ఞులి అర్థమావతు-ఆత్మావినుడైయ అనన్యార్న శేషత్వమ్, అనన్య
 శరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమ్, ఇనై కళుమ్; తత్ప్రతియోగియాన
 సర్వేశ్వరనుడైయ శేషిత్వశరణ్యత్వప్రాప్యత్వజ్ఞుమ్. అనన్యార్న
 శేషత్వాద్యాకార త్రయముమ్, తద్విషయ త్తిత్తోలే తదీయవిష
 య త్తిలుముణ్ణాయితేయిరుప్పతు; ఆకైయితే, తిరుమన్త గ్రంథ
 తిరుమణ్ణై యాధ్వారుమ్ ౧ “నితిరువెట్టెయ్తుమ్ కన్దునాన్-
 ఉన్దుతు మున్నడియార్క్కడిమై ” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్తతు.
 ఇప్పడి సానూన్యేన తదీయర్క్కెల్లామ్ తత్సన్బంధమూలమాక
 శేషిత్వాదికళుణ్ణాకై యాలే, తదీయవిషయమాయ్ నిర్వేతుక
 మాక అడియిలేతన్నై యక్కికరి తరుళి ఇవ్వవస్థాపన్నాక్కినస్వా
 చార్య విషయ త్తిలుమ్ శేషిత్వాది కళనుసద్దిక్క కుడైయిలై;
 ఆకైయాలే, పదత్రయ త్తిలుమ్ శొల్లుకిఱవర్థజ్ఞులి చరమపర్వప
 ర్యన్తమాననిష్టైయై, ఇతిల పేత్తైయైయడైయవడియేనుక్కు, ఇవ్వ
 ర్థత్తిల్ రుచియుడైయారై క్కిడైయాల వివిభూతియిలే యి
 ప్పోతే తన్దరుళ వేణుమ్. పెరువిడాయ్ప్పట్టు “ తణ్ణీర్ తణ్ణీర్ ”
 ఎన్దు తుడిక్కిఱవనుక్కు, ఇవ్విడైత్తిలే ఇప్పోతే విడాయ్ తీర్క్క
 వేణుమితే. “నీర్ నమ్మెయపేక్షిత్తాలే ఇప్పడి ఉమ్ముడైయవపేక్షి

తమ్ శెయ్యవేణుమ్ హేతువే?" ఎన్న ; శొల్లుకటతు - (నాథ)
 ఎన్న. ఇత్తలై యిల్ శొల్లలావతొరు హేతువిలై, ఇవ్వాత్తావుక్కు
 వకు త్తశేషియానదేవర్ "ఇతు నమ్మడై యతన్తో" ఎన్న ఇస్సమ్మ
 న్దమే హేతువాః చెయ్ తరుళవేణుమెనై. (శిష్టేత్యాది) శిష్ట
 రాకితార్ - జ్ఞానానుష్ఠానపూర్ణరాయ్ కణ్ణళివల్ల ప్రాప్యరుచి
 యైయుడై యవర్ కళ్, అవర్ కిళుక్కు అగ్రగణ్యరాకితార్-కూర
 త్తార్థ్వాపోల్ వార్; ఇప్పడియిరున్దుళ్ళవర్ కళాలే నిరన్తరమను
 భవిక్కప్పడానిట్టతాయిరుక్కిట, వకు త్తశేషియానదేవరుడై య
 పరమభోగ్యమాన తిరువడికలై, ఇన్ద్రప్రాప్యమ్ పెటావిడిల్ తరి
 యాతపడియాన విదవెన్నుడై య బుద్ధియానతు, యథామనోరథ
 మనుభవిత్తుక్కుళిప్పతాక. ౧ "ఉనతడిప్పొతిలొణ్ శీరామ్ తెల్లిశే
 నుణ్ణమర్ నిడవేణ్ణినికాపాలతువే - పొన్దజెన్నెజ్జెన్నుమ్ పోవణ్ణు"
 ఎన్ వరత్తై పార్థి తపడి.

గీ.

తాత్పర్యము.—యతిసార్వభౌములైన ఓ! స్వామి! నేను, స్వస్వాత
 వైక్రిన్యశేషత్వములను, స్వరక్షణమందుస్వాన్వయమును సాంసారికవిష
 యానురాగముగను సవాసనముగ వదలి, తిరుమంత్రములొక బదత్రయము
 చేఁ జెప్పబడుచుండు ననన్యార్హశేషత్వ అనన్యశరణత్వ అనన్యభోగ్యత్వ
 ములందే నిరతుండగునట్లును వేదములనే ప్రధాన ప్రమాణముగా నొప్పుకొని,
 అందులో నిర్ణయించి చెప్పఁబడినట్లొచరించుచున్న ఆస్తికాగ్రేసరులలో
 ముఖ్యులైన కూరత్తాత్త్వము మొదలైనవారిచే నాశ్రయింపఁదగినదేవరవారి
 శ్రీపాదపద్మములను సంతతము ధ్యానించి కృతార్థుడగునట్లును దేవరవారను
 గ్రహింపవలయును.

గీ.

అవ. — “ప్రాప్యరుచియైయుజైయరాయ్ పుటమ్మశ్శభోగ్య
జ్జలిల్ నజైయత్తగూరత్తగ్నాహోల్ వారన్తో నమ్మై యనుభ
విక్కుమవర్కళాకచ్చొన్నీర్, అవర్కళై ప్పొలేయుమక్కు అనై
యిరణ్ణముణ్ణో?” ఎన్న; ఏకదేశముమ్ ప్రాప్యరుచియత్ శిరుక్కి
అపడియైయుమ్, ఇతరవిషయరుచి కొమ్మున్దువిట్టునశరుకిఅపడియై
యుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, ఇనైయిరణ్ణక్కుమడియాన పాపత్తై
ప్పొక్కి యరుళవేణుమెన్దు ప్రార్థిక్కిఱార్.

అల్పాపి మే న భవదీయపదాబ్జభక్తి

శ్శబ్దాదిభోగరుచి రన్వహ మేధతే హా ।

మత్పాపమేవ హి నిదాన మముష్య నాన్య

త్తద్వారయాన్తర్య యతిరాజ దయైకసిన్ధో ॥౬॥

అర్థము — యతిరాజ - ఓ! యతిపతి! మే - నాకు, భవదీయ, పదాబ్జ
భక్తి - దేవరవారిదైన, చరణారవిందములలో, భక్తి, అల్పాపి - ఇంచుకేని
యు, న - లేదు. అన్వహమ్ - ప్రతిదినమును, శబ్దాది, భోగరుచి - శబ్దము
మొదలగు, విషయములయొక్క, అనుభవమందు, బ్రీతి, ఏధతే - వర్ధిల్లుచున్నది.
హా - కట్టా. అముష్య - దీనికి, నిదానమ్ - కారణము, మత్పాపమేవ -
నాయొక్క పాపమే (యగుచున్నది). అన్యత్ - వేరొకటి, న - (కారణ
ము) కాదు. దయైకసిన్ధో - దయాగుణమునకుఁ బ్రధానముద్రపైనవాఁడా!
ఆర్య - ఓ! పూజ్యుఁడా! తత్ - (నాయొక్క) అపాపమును, వార
య - పోఁగొట్టుము.

౬

వ్యా. — (అల్పాపిమేనేత్యాది) (భవదీయపదాబ్జభక్తిః -
అల్పాపిమేన) దేవర్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ పూర్ణభక్తియిల్లాత

మాత్రమన్నిక్కే, అత్యల్పభక్తియుమ్, ఇతరవిషయచపలనాన
వెనక్కిలై. ఆనుకూల్యలేశమిల్లెయనాటమ్ ప్రాతికూల్యనివృత్తి
తానుణ్ణాకిలునూమితే, అతువుమిల్లెయెనక్కెన్గితార్ (శబ్దాదీ
త్యాది) దేవరీర్ తిరువడికభిలనుభవత్తుక్కువిరోధియానశబ్దాదివిష
యానుభవశ్రద్ధెనాడోటుమ్ వర్ధిష్టువాయ్ చెల్లానిన్టతు, ఏయో!.

ఇత్రాల్ - తృతీయపదార్థనిష్ఠావిరోధిశొల్లిబ్బు. ఇవ్విరణ్ణుక్కు
మడియేతెన్న (అముష్య-నిదానమ్-మత్పాపమేవహి) ఎన్గితార్;
ప్రాప్తవిషయప్రావణ్యాభావత్తుక్కుమ్ అప్రాప్తవిషయప్రావణ్య
త్తుక్కుమ్ కారణమ్, పాపియానవెన్నుడైయ దుష్కర్మమితే.

అవధారణత్తాలే-హేత్వస్తరత్తైక్కట్టికిటతు. హిశబ్దమ్-ఇవ్వర్థ
త్తినుడైయ ప్రసిద్ధియైచ్చొల్లుకిటతు. (నాన్యత్) ఈశ్వరస్వాత
స్త్రిమితుక్కుహేతువన్టు, అవక్షణ్ణజీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుకిటవ
నాకై యాలే. “ఉమ్ముడైయకర్మదోషత్తాలే వన్టతాకిల్ నమ్మల్
శెయ్యలావతుణ్ణో?” ఎన్న; ఎ? శెయ్యలావతిల్లెయో? అత్తై
అడియేనశఫిల్ కిట్టాతపడి తకై న్దరుళ వేణుమ్. “నామతుక్కుశక్త
రో?” ఎన్న (ఆర్భ) శెయ్యమ్విరకటికైక్కు త్తక్కవతినిల్లెయో?
(యతిరాజ) అతిన్దపడి శెయ్యవల్ల శక్తియిల్లెయో? -జితేన్రియరాన
సన్నానికళుక్కు త్తలై వరాకై యాలే అభిమానాన్తర్భూతప
డైయ పాపత్తైప్పొక్కుకైక్కు శక్తియిల్ కుత్తైయిల్లై. (దయై
కసిన్దో) అన్దజ్ఞానశక్తికళై రక్షణోపయోగియాకనడత్తుమ్ కృపై

క్కుమ్ సజ్జోచముణ్డో? ౧ “అన్యదయోకిన్దో?” ఎన్ఱు విశేష
జ్ఞర్ అబ్బుణ్డో పడుమ్బుడియన్దో కృపాప్రాచుర్యమ్, ఏకశబ్దతాతే-
గుణాన్తరగ్భో తడవిప్పిడిక్కవేణ్ణమ్బుడి శోల్లుకిటతు. ౬.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామి! పరమప్రాప్యమైన దేవరవారి శ్రీపాద
మందించుకైన భక్తిలేనివాడనై యున్నాడను, ఇట్లునుకూల్యములేకపోవుట
యేగాక ప్రాకృతభోగములలోరుచికలవాడనైయుండెదను. నాయొక్కపాప
మే, ఈప్రాతికూల్యమునకుఁగారణముగాని మఱియొకటికాదు. దేవరవారు నా
యందుఁ దమచేసి యాపాపములను దొలఁగింపవలయును. ౬.

అవ.— ఇప్పడి యెమ్మెరుమానార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమాభా
వత్తుక్కుమ్ ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ హేతువాన పాపత్తై
ప్పొక్కి- యరుళవేణుమెన్ఱు ప్రార్థితవర్, మీశవుమ్, పదత్ర
యార్థనిష్ఠావిరోధికళాయ్ అనాదికాలమేషిడిత్తు ప్పణ్ణిప్పొన్ద వకృ
త్యకరణ భగవదపచారాదికళుమ్ ఇప్పొత్తుపణ్ణిప్పొరుకిట గురు
మన్ద్ర) దేవతా పరిభవాదికళుమ్ తుడక్కిమానవగ్నతై అనున
నిత్తు, “ఇప్పడి దోషభూయిష్ఠనాన నాన్ దేవర్తిరుమున్నే
కూశాతేనిన్ఱు ఇత్తైవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తే” ఎన్ఱు భీతరాయ్, తమ్ము
డైయహార్భ్యతై యనునన్దిత్తరుళుకితార్ మేల్నాలుళ్లోకతాతే.

వృత్త్యా పశు ర్నరవపు స్వహ మిదృశోపి

శ్రుత్యాదిసిద్ధనిఖిలాత్తగుణాశ్రయాయమ్ ।

ఇత్యాదరేణ కృతినోఽపి మిధగి ప్రవక్తు

మద్యాఽపి వశ్చనపరోఽత్ర యతీన్ద్ర) వర్తే ॥

౭॥

అర్థము.—యతీంద్ర) - ఓ! యతిచక్రవర్తి! ఆహంతు - నేనో, వృత్త్యా - వ్యాపారముచేత, పశుః - పశుప్రాయుడను. నరవపుః - మనుష్యశరీరముకలవాడుగాను నున్నాడను. ఈదృశః అపి - ఇట్టివాడనయినప్పటికిని, అయమ్ - ఈమణివాళమామునులు, శ్రుత్యాదిసిద్ధ నిఖిలాత్మగుణాశ్రయః - వేదముమొదలగు గ్రంథములలో నిర్ణీతములైన సమస్తాత్మగుణములకు నాశ్రయభూతులు, ఇతి - అని, అదరేణ - ప్రీతితో, కృతినః అపి - (భగవత్సమృద్ధమను) భాగ్యముగలవారును, మిథః-ఒకరికొకరు, ప్రవప్తుమ్-చెప్పవట్లు, ఆత్ర-ఈలాకమందు, అద్యఅపి - ఇప్పుడను, వచ్చినపరః - మోసకాడనై, వక్త్రే - ఉన్నాడను.

౭.

వ్యా.- (వృత్త్యాపశురిత్యాది) శాస్త్రాభ్యాసాదికభుక్కుయోగ్యమాన మనుష్యజన్మత్తిలే పిఱక్కెయాలమ్, తద్విరుద్ధమాన వక్రత్యాదికలిలే తడైయఱ నడక్కెయాలమ్, నరసామ్యముమ్ పశుసామ్యముమ్ తమక్కుణ్ణాకవనుసన్నిక్కితార్. (వృత్త్యాపశుః) ఎన్నుడైయ వృత్తియైప్పార్తూల్, జన్యజనక విభాగమఱ వర్తిక్కుమ్ పశు వృత్తియోడొక్కుమ్. (నరవపుః) ఎడు త్తవుడమైప్పార్తూల్, శాస్త్రవశ్యమాన మనుష్యశరీరమాయిరుక్కుమ్. తుశబ్దతాలే-మనుష్యశరీరపరిగ్రహమృణ్ణివర్తిక్కిఱ అల్లాతారిల్ తమక్కుణ్ణాన వ్యావృత్తియొచ్చొల్లకితార్. (ఈదృశోపి) కీర్త్తిచ్చొన్నపడియై యుడైయనాయిరుక్కుచ్చెయ్ తేయమ్. తమ్ముడైయ దోషస్పరస్పక్కుప్పాశురమిడప్పోకామైయాలే-ఇప్పడిప్పట్టవనెన్గితార్. నమ్ముడైయదోషమితువానప్పిన్పు నామివ్విషయత్తైక్కిట్టుకై అయ్ క్తమెట్టు కై వాఙ్గవేణ్ణియిరుక్కు, అతుశెయ్యాత వళవన్ణిక్కే, “ఇవనైప్పోలే ఆత్మగుణపూర్ణునిలై, ఆకైయాల

ఇష్టిషయ జైక్కిట్టిప్పరిమాటుకై కుంభవన తనై అధికారికల్లై”
 ఎఱ్ఱు అతివిల్ తలై నిన్ఱవర్క శెల్లామ్ తజ్జలి లేకకణ్ణరాయ్ ప్రితి
 కుప్పొక్కువిట్టు ప్పకళుమ్మడియన్ఱో ఇప్పొతుమ్ వచ్చనపర
 నాయ్కొణ్ణు అడియేన్ వ ర్తిక్కిఱతు. (యతీన్స) రోగనివర్తక
 నాన భిషక్కైప్పల్ శ్రియిరుక్కచ్చెయ్ తేయమ్ నోయిన్ఱైయిలే
 తుకై యుణ్ణుమ్ వ్యాధిగ్రస్తనైప్పోలే, ఆశ్రితదోషజ్జలై క్కట్టి
 కైక్కుశక్తరాన దేవరైప్పల్ శ్రియిరుక్కిఱవడియేన్ ఇద్దోష
 సాగరత్తిలే కిడన్ద్రున్దై ప్రాప్తమో పిరానే! ఎన్ఱితార్. ౭.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిపతే! నేను, కాస్త్రముందుఁ జెప్పఁబడిన
 సత్కర్తముల ననుష్ఠించుటకుఁ దగిన మనుష్యశరీరమును వహించియున్నను,
 ఆసత్కర్తముల నేమియు ననుష్ఠింపక పశుప్రాయుఁడనై యున్నాఁడను. ఇట్టి
 దుర్మార్గుఁడ నయినప్పటికిన్ని, మహాత్ములందఱు, “ఈ మణవాశీమామనులు
 మంచియాత్మగుణసంపన్నులు” అని పరస్పరము చెప్పుకొని కొనియాడునట్లు
 మిక్కిలి మోసకాఁడనై యున్నాఁడను. ౭.

దుర్గఖావహహోహ మనిశం తవ దుష్టచేష్ట

శృబ్దాదిభోగనిరత శృరణాగతాఖ్యం

త్వత్పాదభక్తభవ శిష్టజనాఘమధ్యే

మిథ్యాచరామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖం॥౧॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! ఎఱ్ఱయమానార్లు! శరణాగతాఖ్యం - (దేవ
 రవారిని) శరణముజొచ్చిన వాఁడని పేరుగల, - అహమ్ - నేను, అనిశమ్ - సర్వ
 కాలమును, దుష్టచేష్టః - దుర్మార్గపాఠముకలవాఁడనై, శృబ్దాది, భోగ, నిరతః -
 శబ్దము మొదలగు విషయములయొక్క, అనుభవమందు, మిక్కిలి యాసక్తికల

వాఁడనై, తప - దేవరవారికి, దుఃఖావహాః - దుఃఖమును గలుగఁజేయువాఁడనుగ (నున్నాను). (అయినను) శిష్టజనాఘమధ్యే - శిష్టజనులనుమాహము యొక్క నడుమన, త్వత్పదభక్తఃఇవ - దేవరవారి శ్రీపాదములందు భక్తిగలవానివలె, మిథ్యా - కృత్రిమముగా, చరామి - తిరుగుచున్నాఁడను. తతః - గనుక, మూర్ఖః - జ్ఞానహీనుఁడను, అస్తి - ఆగుచున్నాఁడను. ౮.

వ్యా.- (దుర్గుఖావహాహమిత్యాది) (అహమ్ - తప - అని శమ్ - దుర్గుఖావహాభవామి) దేవరతిరువడికళిల్ శేషత్వమే నిరూపక మామృడియానస్వరూప తైయుడైయ నాన్ ఇవ్వాత్తా వుక్కు వకు త్తశేషియానదేవరీరుక్కు ఇడైవిడామల్ హద్దావహ నాయ్ ప్పొరవేణ్డైయిరుక్క, అతు శెయ్యోతవశవన్తిక్కే, తద్విరుద్ధ మాక దుర్గుఖావహనాయ్ కొణ్ణు పోరానిన్టే. ఇతెన్నుడైయ ప్రథమపదార్థనిష్టై యిరున్దపడి. (దుష్టచేష్టరి) దయాగుణ పూర్ణ రమ్ † ఏటిట్టుప్పార్క్క * వరువరుక్కుమ్మడి దుర్వృత్తియేయా యిల్ ముచ్చెయ్తుపోరువతు. (శబ్దాదిభోగనిరతరి) దేవరీర్ తిరువడి కళిల్ కైజ్జుర్వత్తుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దవై త్తు, అతుక్కువిరుద్ధమాన శబ్దాదివిషయానుభవ త్తిలే ఒరుసర్వశక్తియాలుమ్ విడువిక్క-వొణ్ణాతపడి మికవుమ్ ప్రవణనాయ్ ప్పొరుమవన్. (శరణాగతాఖ్యరి) శరణాగతనెన్గిఱపేర్ మాత్రమేయుశ్శతు. అతిలుమ్ నిష్టైయిలై యెనై. ఇత్తోల్-మధ్యమపదార్థ నిష్ఠాహానిశొల్లుకిఱతు. (శబ్దాది భోగనిరతరి) ఎనైయాలే-తృతీయపదార్థనిష్టైయిలైయెన్ను మిడమ్

† ఎఱిట్టు ? * అరువరుక్కు-వత్తిక్కు; హేయమాకనినైక్కు.

శొల్లిగ్రామం; ఇతరవిషయప్రవణనాయ్ దుష్టచేష్ట నాకైయాలే
 ఇవనైక్కొక్కొక్కప్పుట్టికితెలియె, శరణాగతనెన్నుమ్ పేరిట్టిరుక్కై
 యాలే కైవిడప్పుట్టితెలియె. ఇప్పడితళ్ళవుమ్ కొళ్ళవుమ్బాకాతే
 యిరుక్కిరివిననై నామెశెయ్ వతెన్టు పుణ్ణడుమ్బుడి యిరుక్కై
 యాలే నిత్యదుక్ఖావహానెనై. (త్వత్పాదభక్త ఇవశిష్టజనౌఘ
 మధ్యిత్యాది) నమ్మడి యితువానాల్ నమక్కుమివ్విషయత్తు
 క్కుమెన్న శేర్తియుణ్ణుఎన్టునడుజ్జిక్కడక్కవర్తిక్కవేణ్ణియిరుక్క,
 అతుశెయ్యాతే, దేవరీర్ తిరువడికళిల్ పారమార్థిక ప్రేమయుక్త
 రాన విలక్షణర్ తిరుళ్ళుక్కుళ్ళే నానుమెరువనాకప్పక్కు, ప్రేమ
 లేశమన్ద్రురుక్క, దేవరీర్ తిరువడికళిల్ ప్రేమ పరిపూర్ణరైప్పులే
 కృత్రిమమాక చరియానిష్టే. (తత్తోస్తి మూర్ఖరి) నిన్నేహనా
 యిరుక్కచ్చెయ్ తే స్నేహయుక్తరైప్పులే అనుభవ కైజ్జుర్యజ్ఞ
 లై ఆలైప్పడువతు అర్థిప్పతాయ్ కొణ్ణు కృత్రిమమాకవర్తియా
 నిన్టే నెన్బతుయాతోన్టాలే, అత్తాలే మూర్ఖనాకానిన్టే నెన్గిటార్.

తాత్పర్యము.—ఓ! రామానుజాచార్య! నేను, దేవరవారికి శరణాగతుఁ
 డనని పేరు పెట్టుకొని, చేయరానికృత్యములను జేసి విషయాసక్తుడనై యున్నం
 దున, దేవరవారికి సంతతము దుఃఖమునే గలుగఁజేయుచున్నాఁడను. ఇంత
 దుర్వృత్తుడనైనను, భాగవతగోష్ఠిలో దేవరవారి కస్తరజ్జభక్తునివలె నటించిం
 చున్నాఁడను.

౮.

నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుం చ మన్త్రం
 తద్దేవతామపి నకిచ్చి దహో నిభేమి।

ఇత్థం శతోఽవ్యశతవ ద్భవదీయసజ్జే

హృష్ట శ్చరామి యతిరాజ తతోఽస్తి మూర్ఖః॥ ౯॥

అర్థము — యతిరాజ - ఓ! యతిసార్వభౌమా! ఆహమ్ - నేను, నిత్యమ్ - ప్రతిదినమును, గురుంచ- ఆచార్యునిని, మన్తించ - మంత్రమును, తద్దేవతామపి - ఆమన్త్రముయొక్క దేవతను, పరిభవామి - అవమానముచేయుచున్నాఁడను. కించిత్ - ఇంచుకయు, నభిభేమి - భయపడకనున్నాఁడను, ఆహో - మిక్కిలికష్టము; ఇత్థమ్ - ఈప్రకారముగ, శోఃఆపి - దుర్మార్గుఁడనయినప్పటికిని, భవదీయసజ్జే - దేవరవారిసంబంధల గోష్ఠిలో, అశతవత్ - దుర్మార్గుఁడు కానివానివలె (నండి), హృష్టః - సంతోషించినవాడనై, చరామి - సంచరించుచున్నాఁడను. తతః - గనుక, మూర్ఖః - అజ్ఞానిని, ఆస్తి - ఆగుచున్నాఁడను.

వ్యా.--(నిత్యంత్యహమిత్యాది) (నిత్యంత్యహం పరిభవామి గురుమ్) అపేతుకమాకవణ్ణీకరిత్తు స్వోపదేశతాలే తత్త్వజ్ఞాన తైప్పిఱప్పిత్తు స్వరూపయాథాత్మ్యప్రకాశకమానతిరుమన్త్రై యమ్ సార్థమాక ప్రసాదిత్తరుభి స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞో పుకురాత పడి ఇరపుపకల్ అవహితనాయ్ నోక్కిక్కిణ్ణుపోరుమ్ ఆచార్య నరుళిచ్చెయ్ తపడి అనుష్ఠియామైయాలుమ్, తదుపదిష్ట మన్త్ర తదర్థజ్ఞై అనధికారికభుక్కు ఉపదేశిక్తైయాలుమ్, సర్వకాల ముమ్ ప్రతిక్షణమ్ పరిభవియానిష్టే. అవ్యభవన్తిక్కే, (మన్తించ- పరిభవామి) అనుసన్ధాత్మకభుక్కురక్షకమాయై యాలే మన్ శబ్దవాచ్యనూయ్ సకలవేదాన్తసారమానతిరువస్థాక్షరతైయుమ్, ఆచార్య అతుక్కురుళిచ్చెయ్ త యధార్థతైయుమ్ మఱిక్కై

యాలుమ్, అయథార్థతై అతుక్కుర్థమాక నినైక్కైయాలుమ్,
 అతిశీర్షైకున్దుమ్మడి పరిభవియానిన్జ్జే. అవ్వళవన్దిక్కే, (తద్దేవ
 తామపి-నిత్యమ్-పరిభవామి) అమ్మన్ద్రైత్తుక్కు శేషిత్వశరణ్యత్వ
 ప్రాప్యత్వవేషత్తాలే ప్రతిపాద్యనాన వెమ్మెరుమానై యమ్, తత్స
 మాశ్రయణత్తైప్పన్, సృష్టజ్జాన కరణత్రయత్తైయుమ్ తద్విష
 యత్తిల్ ప్రవణమాక్కామైయాలుమ్ తదితరవిషయజ్జలిలే ప్రవ
 ణమాక్కుకై యాలుమ్పరిభవియానిన్జ్జే. (నకిళ్ళిదహోబిభేమి)
 ఎప్పోతుమ్ ఉద్దేశ్యమాకవనుసన్దిత్తు గౌరవిక్కత్తక్కగురుమన్ద్రై
 దేవతైకల్లై అనవరతమ్పరిభవిత్తు ఇతువేయాత్తైయాయ్ప్పోరా
 నిన్ద్రాల్, ఇతిలేయొరుశ్శబ్దమ్ భయమిన్దిక్కేయిరానిన్జ్జే. (ఇత్థం
 శతోపి) మేలెమ్మవన్దిక్కే ఉభృత ఆరాయ్న్దుపార్త్తాల్ శతనా
 యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ (అశతవద్భవదీయసజ్జేహృష్టశ్చరామి)
 ఆచార్య విషయత్తిలుమ్ అవనుపకరిత్త మన్ద్రై విషయత్తిలుమ్
 తత్సృతిపాద్యమాన దేవతావిషయత్తిలుమ్ ఉక్తక్రమమ్ తప్పా
 మల్ యథాప్రతిపత్తియోడే వర్తిక్కుమవర్కళాయ్ దేవరీరు
 డై యతిరువడికళిల్ సమ్మన్ద్రైయిట్టే నిరూపిక్కప్పడుమవర్కళాన
 మహాత్మాక్కళిన్దువే, “గురుమన్ద్రైదేవతైక శళవిలివనత్తనై
 ప్రేమాతిశయముడై యవర్కళిల్లై” ఎన్దు తోశ్శబ్దమ్మడి నిరతిశయ
 హర్షయుక్తనాయ్కోణ్ణు, హర్షత్తుక్కుప్పోక్కువిట్టు ఇతన్ద్రతః
 సజ్చరియానిన్జ్జే. (తతః-మూర్ఖోస్తి) ఇప్పడిగురుమన్ద్రైదికల్లై
 పరిభవిత్తు, అతిలొరుభయమిన్దిక్కే విలక్షణర్ నడువేవుక్కు,

“నానుమవో కళిలేయిరువన్ ఎన్ఱు కణ్ణవర్ కళుక్కుత్తోల్ ముమ్మడి
డి † మశక్కుప్పరల్లిట్టుక్కళిత్తు త్తిరియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱళు యాతో
న్ఱున్ఱో, అత్తాలే ఎన్ఱత్తనై మూర్ఱ్ఱిలైయెన్ఱితార్. ౯.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతివరా! నేను ఆచార్యులుపదేశించిన మార్గము
దుండక యధేచ్ఛముగ సంచరించి గుర్వాజ్ఞాతిక్రమ మనెడు మహాపరాధమును
జేసియు, వారుపదేశించిన మంత్రముయొక్క అర్థమును మఱిచి యపార్థముల
ను గల్పించియు, తత్ప్రతిపాద్యదేవత ననాదరించియు, ఇట్లు ధూర్ఘటనై
నిర్భయముగఁ దిరుగుచున్నాఁడను. ఇట్లయోగ్యుడయినప్పటికిని, భాగవతగో
ష్ఠిలో మంచియోగ్యునివలె నటించి, అంతమాత్రము చేతనే కృతార్థుడనై
సంతోషించుచున్నాను గనుక నేను మహామూర్ఖుడను. ౯.

హ హ స్త హ స్త మనసా క్రియయా చ వాచా
యోఽహం చరామి సతతం త్రివిధాపచారాన్ ।
సోఽహం తవా ప్రియక్కి ప్రియకృద్వ దేవం
కాలం నయామి యతిరాజ తతోఽస్మి మూర్ఖః॥ ౧౦॥

† మశక్కుప్పరల్ = మశక్కు - సంశయమ్, పరల్ - విరై; సంశయ
తైప్పణ్ణుమ్విరై; అథవా, తులుక్కావిరై-అశక్తావిరై, తరైయిలేపచ్చిరైకొణ్ణు
వట్టమాకక్కిఱి అతిలేళిఱక్తైపుళియమ్విరైయై పొవ్కట్టల్, తఱియిట్టతుక్కు
పుఱిమ్మే పోవరైయైయెడుత్తు, పుకట్టవనై క్కణ్ణైపుత్తైత్తు, అతుక్కుళే
యిందవిరైయైయమ్వైత్తు, కణ్ణైత్తిఱు, అవనై విరైయశక్తామ లెడుక్కువొ
న్నాల్, అన్దవిరైయైయిమ్మియమ్మిమ్మిరైకళైయెడుత్తానాకిల్ అట్టముణ్ణు; అన్ద
విరైయైయెడుత్తాలాట్టమిల్లై; అకైయాలే అన్దవిరైయెడు మమ్మి విరైయెడు
వాళితెరియాలే; అత్తైవొచ్చుఱుకిఱు.

అర్థము.—యతిరాజ - ! యతిశేఖరా! యః - ఏ, ఆహమ్ - నేను, మనసా - మనస్సుచేతను, క్రియయా-క్రియచేతను, (క్రియసేయుచున్న శరీరము) వాచాచ - వాక్కుచేతను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, త్రివిధాపచారాన్ - మూడువిధములైన అపరాధములను, చరామి - చేయుచున్నానో, సః - అటువంటి, ఆహమ్ - నేను, తవ - దేవరవారికి, అప్రియకరః - అనిష్టమునుసేయువాడనై, ప్రియకృద్వత్ - ప్రియముచేయువానివలె (సుండి), ఏవమ్ - ఈ ప్రకారముగ, కాలమ్ - కాలమును, నయామి - గడుపుచున్నాడను. హః - కష్టము; హస్త-మిక్కిలికష్టము; హస్త - మిక్కిలికష్టతరము. ౧౦.

వ్యా.—(హాహస్తహస్తేత్యాది) భగవద్భాగవతాచార్యవిషయజ్ఞతైయనువర్తికైక్కుణ్డాన మనోవాక్కాయరూపకరణత్రయతైయుమ్కొండ్లు అవిష్టయజ్ఞతై పరిభవిత్తు, అతిలారు భయమిష్టికే విలక్షణన్ నడువే అనువర్తియాతమాత్రమన్వికే, అనవరత మపచారమే పణ్ణికొండ్లు పోరుకై యాలుణ్డాన వ్యసనాతిశయత్రాలే యరుభిచ్చెయ్ కితార్ (హాహస్తహస్త) ఎన్టు. (మనసా) భగవద్వైభవాదికలై యనుసన్ధిక్కణ్ణమనస్సు పడుమ్మాడే!. (క్రియయాచ) క్రియాశబ్దత్రాలే-క్రియాహేతువానకాయ తైలక్షిక్కిఱతు; (వాచా) ఉద్దేశ్యజ్ఞతైక్కుఱిత్తు అజ్ఞలి ప్రణామాద్యనుకూలవృత్తిపణ్ణుకైక్కుమ్ తద్గుణజ్ఞతై పృకమ్ముకైక్కుమాకక్కణ్ణ కాయముమ్ వాక్కున్, అపచారస్పణ్ణి అనర్థప్పడుకైక్కుఱుప్పావతే!. (సతతమ్) స్వరూపానురూపమాన వృత్తియిలే అన్వయి త్తవసుక్కు కాలవిశేష త్తిలే విచ్ఛేదమ్ వరుకై అసహ్యమానాహ్నో లేయాయ్ద్రు అన్దవపచారకరణ త్తిలుమ్ కాలవిశేష

త్రిలుక్తానవిచ్ఛేదమ్ అసహ్యమానపడి. (చరామి) ఎన్నిట వర్త
మాననిద్దేశత్రాలే- సర్వానస్థైయులు మపచార మనున ర్తిక్కిఱపడి.
(త్రివిధాపచారాన్) ఓహోరువిషయ త్రిలపచార మే అతికూరమా
యిరుక్కి, నూన్లు అపచార త్రిలుమ్ అన్వయి త్తపడి. అతుత్థా
కతిపయాపచార త్రిలే † శువఱుకై యన్తి క్కే నానావిధాపచార
జ్గళిలు మన్వయి త్త పడియొప్పగ్గ బహువచనప్రయోగమ్ పణ్ణకి
ఱతు. ౧ * అహంసర్వంకరిష్యామిక్కు ఎతిర్ త్తప్తిరుక్కిఱపడి.
(సోహమ్) అపరాధమ్ పణ్ణినకై యులరాతవిన్ద పాపిన్ద. (తవా
ప్రియకరః) “స్వగూపానురూపమాన వృత్తియిలే యన్వయిత్తు
వ్వా వేణుమ్” ఎన్టు ఇతుక్కు కృషిపణ్ణిక్కింఱు పోరుక్కిఱ దేవరీరు
క్కు, పణ్ణినకృషియై ప్పాథాక్కి అనిప్తకరనాయ్ పోరుమవన్.
(ప్రియకృద్వత్) * అర్థస్థితి ఇతువాయిరుక్కు, “భగవద్భాగవ
తాచార్యవిషయజ్గళిలివన త్తనై ప్రేమముడై యారుమ్ కై జ్గర్య
రుచియుడై యారుమిలై, ఆనపిన్బు ఇవనేనమక్కు ప్రియకరన్”
ఎన్టు దేవరీరుమ్ నినైక్కు మృడియాయ్గ్గ వ ర్తిప్పతు. (వనం
కాలంనయామి) ఇప్పడి కృత్రిమమానపరిమాన్ద్రత్తాల్ కాలత్తై
క్కట్టియానిన్ద్రే. (యతిరాజతత్తోన్తి మూర్ఖః) రక్షణసామర్థ్య
ముడై యదేవరీరుమ్ సన్నిహితరాయిరుక్కు ఇవ్వస్తు అపచార
త్రిలేకై కట్టికై యాలే ఎన్న త్తనై మూర్ఖరలైయెన్గితార్. ౧౦.

† శువఱుకై శోషిక్కై; కైవాఱుకై యెన్ద పడి. ౧||రా-౨-౩౧-౨౫.

* అర్థస్థితియితు ఇవాన్తావాయిరుక్కు” ఎన్టు ౨ క్రికోశజ్గో.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిరాజా! నేననవరతము మనోవాక్కాయములచే భగవద్భాగవతాచార్యుల విషయమందపచారపడుటవలన దేవరవారి యభిప్రాయమునకు విపరీతము వాచరించువాడనైతిని. అయినను, సత్పురుషులు “ఈ మణివాళిమామునులు ఎమ్మెరుమానార్ల కత్యంతప్రియంకరులు” అనిబాగడునట్లు నటించించి కాలమును గడుచుచున్నాడను. ఇది మిక్కిలి దుఃఖ జనకముగానున్నది. ౧౦.

అవ.— ఇప్పుడి అకృత్యకరణ భగవదపచారాదికళితే అన్విత నాయిరుక్క చెప్పి తేయుమ్ అవశ్య లన్వయియాతవనై పోలే యుమ్ వర్తికైయా లే ఎన్నిల్ కుత్తెన్దారొరువరుమిలై యెన్టు విషణ్ణరానవివరై ప్పార్ త్తు, ఎమ్మెరుమానార్, “అనుతాపాదిక ఘణ్ణాకిల్ అవై తన్నడై యేకట్టియుక్లాణుమ్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్య; అనుతాపాది లేశముమిల్లామైయా లే ఇప్పోతుమ్ అకృత్యకరణమే యెనక్కు నిత్యానుష్ఠానమాయ్ చెల్లానిన్దతు ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్

పాపే కృతే యది భవన్తి భయానుతాప

లజ్జాగ్ని పునర్గకరణ మస్య కథం ఘటేత ।

మోహేన మే న ి భవతీహ భయాదిలేశ

స్తస్తాత్పునర్గపునరఘంయతిరాజకుర్వే ॥ ౧౧॥

అర్థము.—యతిరాజ - ఓ! జితేంద్రియాగ్రగణ్యా! పాపే - పాపము, కృతే-చేయబడినయెడల, భయా, అనుతాప, లజ్జా-భీతియు, పశ్చాత్తాపమును, సిగ్గును, భవన్తియది - కలుగునేని, ఆస్య - ఈపాపముయొక్క, పునరగకరణమ్ - “భవదీయ” ఎన్టు శ్రీదొడ్డయాచార్యర్ వ్యాఖ్యానత్తిల్ పారాన్తరమ్.

మరలనాచరించుటయనునది, క థమ్-ఎట్టు, ఘటేత-సంభవించును. మే-నాకు, మోహేన - అజ్ఞానముచేత, ఇహ-ఇందు, భయాదిలేశః - భయముమొదలైన వానియొక్కలపమును,నభవతి-కలుగుటలేదు. తస్మాత్-గనుక,(అహమ్-నేను), పునఃపునః-తిరిగితిరిగి, అఘమ్-పాపమును, కుర్వే - చేయుచున్నాడను. ౧౧.

వ్యా.- (పాపేకృతత్యాది) భయమావతు - మేల్ వరక్కడవ అనర్థవిశేషజ్ఞుక్కు సూచకమాన చిహ్నజ్ఞైక్కుణ్డవిట కుమ్ దుగ్గళమన్తో; “ఇహోతిత్తైచ్చేయతాల్ మేల్ నమక్కు అనర్థమ్ వరుమ్” ఎన్ఱు వెరువుమవనుక్కు అప్పజిప్పట్టభయము ణ్డమ్; “నామ్ అకృత్యత్తిలన్వయిక్కు క్కడవోమల్లామ్” ఎన్ఱు అభినన్దివిరామమ్ పిటన్దిరుక్కుచ్చేయ్ తేయుమ్ దుర్వాసనై యాలే నెళ్ళుకలగ్గి నిన్ఱై వట అకృత్యత్తిలే యిటజ్జీనవనుక్కు అనుతాప ముణ్డమ్; బుద్ధిపూర్వమ్ ప్రవర్తియానిటచ్చేయ్ తేయుమ్ శిష్ట గర్తైక్కు అజ్జీనవనుక్కు లజ్జేయుణ్డమ్; ఇవన్ శ్రీలేతేను మొన్ఱు ణ్డాయ్ ద్దతాకిల్ మీశపుమ్ పాపత్తైచ్చేయ్ కై యెజ్జనేకూడు మ్మడి?. (మోహేనమేనభవతిహభయాదిలేశః) మేల్ వరుమన ర్థత్తేయాతల్ ఇహోతుణ్డానశిష్టగర్తైయైయాతల్ ఒన్ఱేయుమ్ నిరూ పిక్కువటియాతనజ్ఞానత్తాలే బుద్ధిపూర్వకమాక అకృత్యాదికలిలే మణ్డిహోరుకిట వెనక్కు ఏకదేశముమ్ భయాదికళుణ్డానత్తిల్. (తస్మా దిత్యాది) ఆకై యాల్, అడుత్తడుత్తు పాపమే శెయ్యానిష్ఠే.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతీశ్వరుడా! ఒకఁడు, అజ్ఞానముచేత నైనను, లేక అనవధానముచేత నైనను పాపముఁ జేసినయెడల తరువాత జ్ఞానమువచ్చి “దుర్వృత్తుడనైన నాకు ఏవిధసరకానుభవమువచ్చునో?” అనియెడి భయమును, “చేయ

రానికృత్యమును జేసితిమే” అనియెడి పశ్చాత్తాపమును, “ఈనావ్యాపారము పెద్దలకుఁ దెలిసిపోయినదే” అనియెడి లజ్జయు కలిగినయెడల, వాఁడు తిరిగి యటువంటి పనులయందుఁ బ్రవర్తింపడు. నేనట్లుకాకుండ నిరంతరాజ్ఞానము చేత నిందుకైనను భయాదులు లేకుండ తిరిగితిరిగి యాపాపమునే జేయుచున్నాను.

౧౧.

అవ. - “సర్వేశ్వరః సకలవస్తుకృణిషు మస్త్ర్యామియామ్ సమస్తప్రవృత్తికలై యుమ్ పార్తుక్కుణ్ణైన్దులలి యిరుక్కిఱ పడియోయనుసన్నితాల్ పాపకరణత్తుక్కిడమిలైకాణుమ్” ఎన్న; అతువుమనుసన్నిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి కామపరవశాన్త్రకరణనాయిరుక్కిఱే నెన్నిఱాల్.

అస్త ర్భహి స్సకలవస్తుషు సస్త్ర మీశ

మన్ద్రపురస్థిత మివాహ మవీక్షమాణః ।

కన్దర్పవశ్యహృదయ స్సతతం భవామి

హస్త త్వదగ్రగమనస్య యతీన్ద్ర) నా ర్హః ॥ ౧౨॥

అర్థము:—సకలవస్తుషు - సమస్తపదార్థములలో, అస్త్ర - లోపలను, భహి - బైటను, సస్త్రమ్ - ఉన్న, ఈశమ్ - సర్వేశ్వరుని, అన్ధః, పుర, స్థితమ్, ఇవ - చీఁతు, ముందఱ, మన్నవానిని, వలె, అవీక్షమాణః - చూడ నివాడవైన, అహమ్ - నేను, సతతమ్ - ఎల్లప్పుడును, కన్దర్ప, వశ్య, హృదయః - మన్తధునికి, స్వాధీనమయిన, మనస్సుకలవాడను, భవామి - అగుచు న్నాను. యతీన్ద్ర) - ఓ! యతివరుడా! త్వ, దగ్రగమనస్య - దేవరవారి, ఓలగమునకువచ్చుటకు, నతర్హః - యోగ్యుడఁ గానివాడనై యున్నాను. హస్త - అక్కటా.

౧౨.

వ్యా.- (అన్తర్వహిరిత్యాది) స్వ పర విభాగమట సకల వస్తుకళిలుమ్ ఉభ్యోదుపుటమౌదువాశియట వ్యాప్తిరుక్కు మవనాయ్, వ్యాప్యవస్తుకళై స్వాధీనమాకనియమిత్తుక్కొణ్ణు పోరుమవనై. ఉభ్యోయిరుక్కిటపడియైయత్తిన్దాల్ “నినై పుక్కు వాయ్దైయైయాన నెజ్జిలిరుక్కిటవన్ ఎన్నినైనిరుక్కుమ్!” ఎన్ఱు వెరువి నెజ్జాల్ పాపచి నైపణ్ణుపో కాతు; పుటమ్మిరుక్కిటపడియై యనుసన్దితాల్ “ఉభ్యోయన్దొలవన్, పుటమ్మిలై” ఎన్ఱు బాహ్య కరణజ్జోకొణ్ణు పాపమ్ శెయ్యప్పో కాతు; ఉభ్యమ్ పుటమ్మును శనాయిరుద్దాలుమ్, శెయ్తపాపత్తుక్కు ఉచితదణ్ణమ్పణ్ణినియమి త్తైక్కు శక్తనల్ల వాకిల్ పాపమ్ శెయ్యిలుమామ్; అజ్ఞనన్ది క్కే అపరాధానుగుణమ్ దణ్ణైక్కుఉరియ నిరజ్కుశస్వతన్త్రును మాయిరుద్దాలెజ్జనే పాపమ్ శెయ్యలావతు? (అన్తగపురస్థితమివా హమవీక్షమాణి)బాత్యన్దతన్దుడై యమున్నే నిక్షిటవనై కా- గమాట్టాతాప్పోలే, తత్త్యజ్ఞానశూన్యనాననాన్, సర్వత్రసన్నిహి తనాయ్ సర్వనియన్తావానవనై కాగమాట్టాకిటిలే. ఆచా ర్యోపదేశాదిలబ్ధజ్ఞానముణ్డాయిరుక్కు కాగమాట్టామైక్కు హే తువెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కితార్ (కన్దర్పవశ్యేత్యాది) అవనై కాగ్గైక్కు సాధనమాన నెజ్జు కామపారవశ్యతాలే కలగ్గినప్పిన్సు కాణవిరకుడ్డో? విషయప్రవణమాననెజ్జిలే ఆచార్యోపదేశాదిలబ్ధ మానజ్ఞానతై ప్రతిష్ఠిప్పిక్కై అరితితే. (సతతమ్) మనస్సుక్కు కామపారవశ్యమ్ కాదాచిత్కమానిద్రాకిల్ అల్లాతకాలగ్గలిలే

యాకిలుమ్ భగవదనుసంధానమ్ పణ్ణలామ్; సర్వకాలజ్ఞులుమ్ ౧*
 చిత్తమ్ కామకలుష నూనాల్ ఎజ్జనేయనుసంధిక్కుమ్బుడి. (భవామి)
 ఎన్నిటవ ర్తమాననిర్దేశతాల్ - కాలకలైక దేశముమ్ కామపారవ
 శ్యమ్ తవిర్ న్దతిలైయెన్నిటతు. క్షణకాలమాకిలుమ్ వానుదేవచిన్త
 నత్తుక్కు యోగ్యమాకాతపడి పాడేపోవతే! ఎన్నిటవిపాదతాల్
 (హస్త) ఎన్నిటార్. (త్వదగ్రమనన్యయతీన్ద్ర) నార్హం) సాక్షా
 త్కృతభగవత్తత్త్వరాయనిరస్తనమస్త కామరానవర్కళో కిట్టి
 సేవిక్కుమ్బుడియాన వైభవత్తై యుడైయదేవరీర్ తిరుమున్నేవరు
 కైక్కు, ఇప్పడియిరుక్కిఱనా అర్హనో? ఎన్ఱు తమ్మెన్నిత్తుక్కు
 ణ్ణరుళుకిఱార్.

౧౨.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామి! సర్వేశ్వరుడు సమస్త పస్తువులలోను
 లోపలటైల సయితము నిండివ్యాపించియున్నాడు, అట్లున్నను అజ్ఞాడైన
 నాకు, చీకటిలోనున్న పస్తువువలె నెచ్చటనుగనుబడక నే యున్నాడు. ఓ!
 జితేంద్రియశిఖామణే! కామాతురుడైన నేను దేవరవారిముందట వచ్చుటకు
 గూడ నాకు యోగ్యతలేదు.

౧౨

అవ.— “ఇప్పడిపాపార్జనభూమియుమాయ్ తత్ఫలమానదుర్గ
 ఖానుభవత్తుక్కుమ్ స్థానమానశరీర త్తిలిరుప్పై త్తవిర్ త్తుక్కు
 శృమాట్టిరో?” ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానార్ క్కు త్తిరువుశృమాక ;
 ఎన్నడైయ పాపాతిశయతాల్ శరీరనివృత్తియిలపేత్తైపిఱక్కిఱ
 తిలై, తాదృశపాపత్తై దేవరీర్ తామే శీఘ్రమాక ప్పోక్కియరుళ
 వేణుమెన్నిటార్.

తాపత్రయీజనితదుగ్ధనిపాతినోఽపి
 దేహస్థితౌ మమ రుచి స్తు న తన్నివృత్తైః
 ఏతస్య కారణ మహో మమ పాపమేవ
 నాథ త్వమేవ హర త ద్యతిరాజ కీఘ్రిమ్॥ ౧౩॥

అర్థము.—తాపత్రయీ జనితదుఃఖనిపాతినః అపి - ఆధ్యాత్మికాధిభా
 తికాధిభావికముల నెడి మూఁడువిధములైన తాపములచేతఁగలిగినదుఃఖములందుఁ
 బడినవాఁడనైయున్నను, మమ - నాకు, దేహస్థితౌ-శరీరమందుండుటయందు,
 రుచి-ఆశఁజున్నది). తన్నివృత్తైః- ఆశరీరముయొక్క నాశమందో, న-(ఆశ)
 లేదు. మమ-నాయొక్క, పాపమేవ - పాపమే, ఏతస్య - దీనికి, కారణమ్-
 హేతువు, అహో - కష్టము. యతిరాజ - ఓ! యతీశ్వారీ! నాథ-ఓ! స్వామి!
 తత్ - ఆపాపమును, త్వమేవ - దేవరవారే,: కీఘ్రిమ్-త్వరగా, హర-నశింపఁ
 జేయుము.

౧౩.

వ్యా.—(తాపత్రయీత్యాది) ఇతిలనుభవిక్కిత దుగ్ధనిపాతా
 ఒన్మిరణ్ణాయ్ అతైక్కఘ్రిత్తు కొళ్ళాత్తోఘ్రికిఱిఱో; కర్తమ్ ఏకవిధ
 మాకిలితే తత్ఫలమానదుగ్ధముమ్ ఏకవిధమాయరుప్పతు; కర్తా
 నుగుణమాక అనుభావ్యమానదుగ్ధమ్, ఆధ్యాత్మికాది రూపేణ
 త్రివిధమాయరుక్కుమ్; ఇతిల్, ఆధ్యాత్మికీంద్వా- శారీరమెన్మమ్
 మానసమెన్మమ్ ఇరణ్ణవత్తై; శారీరంద్వా - జ్వరాదివ్యాధికళాలే
 అ నేకవిధమాయరుక్కుమ్; మానసమావతు - కామ క్రోధాది
 కళాలేవరుకిఱి వ్యసనమ్. ఆధిభౌతికమావతు- మృగపక్ష్యాదికళాల్
 వరుకిఱివ్యసనమ్. ఆధి దైవిక మావతు - శీతోష్ణాదికళాల్ వరు
 కిఱి వ్యసనమ్. ఇప్పడి మూన్మవత్తైప్పట్ట తాపసమూహజ్జళాలే

యుక్తానదుగ్గిసాగర త్తిలే ఉత్తరోత్తరమ్ అవగాహియానిట్క
చ్చెయ్ తేయుమ్. (దేహస్థితౌమమరుచిః) “దుగ్గిఖం † మాభూ
వమ్” ఎన్నిత లాకికర్పడియుమ్ కడద్దిరుక్కిట వెనక్కు, దుగ్గిఖా
స్పదమానశరీర తైక్కుతై వఱనోక్కిక్కిళ్ళుకై యిలేయాయ్ ము
ఇప్పొతురుచి. (తు) లాకికర్పడియిల్ తమక్కుక్తాన విశేషమ్.
(నతన్నివృత్తౌ) అన్దరుచి ఇతినుడై యనివృత్తియిలుమ్ ఒరుక్కా
లుక్తాయ్ ముతాకిల్ ఇల్లైవిడువిత్తుక్కిళ్ళులాయ్ ము క్కిడిర్!.
(ఏతస్యేత్యాది) ఇతుక్కుక్కారణముమ్ నాపణ్ణినపాపమేయి
త్తనై, ఐయో!. (నాథ) ఇతు అనాథవస్తువాయ్ త్తానిజ్జనే
*యెళివరవుపడుకిటతో? (త్వమేవేత్యాది) ఇస్సమ్మన్దత్తైప్పార్ త్తు,
“దుగ్గిఖత్తైయుమ్ సుఖమాకవిరుమ్మకిటవివక్ష మేమేలుమ్
అన్దత్తైవిత్తై త్తుక్కిళ్ళుమ్” ఎన్దు శడక్కెన అన్దపాపత్తైప్పొక్కి
యరుళ వేణుమ్.

౧౩.

తాత్పర్యము — ఆధ్యాత్మికతాపమనగా - రోగాదులు, అధిభౌతికతా
పమనగా - సర్పమృగాది జంతువులచేతఁ గలిగెడి యుపద్రవములు, అధి
దైవికమనగా శీతోష్ణదులచేతఁ గలిగెడియుపద్రవమును, ఇటువంటి తాపత్ర
యమువలన నేను మహదుఃఖము ననుభవించుచున్నప్పటికిని, దీనికిఁగారణమైన
యీశరీరమునువదలి సుఖించుటకిచ్చింపక నీశరీరమునే పైవైన పోషించుచు
న్నాను. దీనికిఁ గారణము నాపాపమే. ఓ! స్వామీ! దాసుడనైన నాపాప
మును దేవరవారే పోగొట్టవలయును,

౧౩.

అవ. — “ ఇప్సోతుమ్ భయానుతాపాదికళు మద్దు పాపార్జ
న త్తినిన్దుమ్ మీఖాతపడియై యుడై యనాయ్ శరీరనివృత్తియిలు
మపేత్తైయిన్ది క్కేయిరుక్కిఱవుమక్కు నమ్మాలే తద్దేతువానపా
పజ్జత్తై ప్పొక్క వెన్టాల్ పొక్కప్పొ మో? ఆనప్పిన్బునీర్ తామే ఉమ్ము
డైయ రత్తుణత్తుక్కు వట్టిపార్క్కి వేణుక్కాణుమ్” ఏన్న; దోషమే
వేషమానవెనక్కు దేవరీర్క్కపై యెట్టియ వేటుగతియిలై యెన్ది
ఱార్ మేలిరణ్ణుళ్లోకత్తాలే.

అతిల్, ముతల్ స్లోకత్తాలే - సర్వజ్ఞరాన కూరత్తామ్మాన్
వరదరాజ స్తవాదికళిలరుళిచ్చెయ్ త దోషజ్గళు క్కెల్లామ్ ఏకాశ్ర
యమాన అడియేనుక్కు దేవరీర్క్కపైయెట్టియ వేటుగతియిలై
యెన్దిఱార్.

వాచామగోచరమహాగుణదేశికాగ్ర్య

కూరాధినాథకథితాఖిలనైచ్యపాత్రమ్ ।

ఏషోఽహ మేవ న పున ర్జగతీద్భవ స్త

ద్రామానుజార్య కరుణైవ తు మద్గతి స్తే॥ ౧౪॥

అర్థము. — వాచామగోచర, మహాగుణ, దేశికాగ్ర్యకూరాధినాథ, కథి
తాఽఖిల, నైచ్య, పాత్రమ్ - (సంపూర్ణముగా) చెప్పట, కసాధ్యములైన,
గొప్పగుణములుగలవారును, ఆచార్యులలోనగ్రేసరులువైన, కూరత్తామ్మాన్,
చెప్పిన, సమస్తములైన, నైచ్యముల, కాశ్రయభూతుడను. ఏషః-ఈ, అహమ్
ఏవ-నేనే, జగతి-లోకమందు, ఈదృశఃపునః-ఇటువంటివేటొకండన్ననో, న-
లేడు. తత్-అట్లుగుటంజేసి, రామానుజార్య-ఓ! రామానుజస్వామి! మద్గతిఃతు-
నాకుఁగతియో, తే-దేవరవారియొక్క, కరుణాఏవ-దయయే.

వ్యా.--(వాచామగోచరేత్యాది) ౧“మొట్టిమొక్కడక్కుమ్ పెరుమ్ పుకర్తా ” ఎన్నికపడియే - ఇవ్వళ వెన్టు వాక్కాల్ పరిచ్చేదిక్కొణ్ణాతపడి యిరుప్పతాయ్ నిస్సీమమాన జ్ఞాన శక్త్యాది కల్యాణ గుణజ్ఞైయుడైయరాయ్, తత్తితిత్తిలే తీరక్కట్టియ వపచారమ్ పట్టిన నాలూరానై యుమ్ పెరుమాళో ఊరుతలై యాక మన్టాడి రక్షిక్కుమ్ పరమకృపావానాకై యాలే ఆచార్య శ్రేష్ఠరుమాయుళ్ళ కూరత్తావ్వానరుళిచ్చెయ్ త అన్ద నై చ్యత్తు క్కుమ్ పాత్రమ్, కీర్త్ చొన్న స్వభావత్తై యుడై యనాన నానారు వనుమేయాయరుక్కుమ్. (నపునర్జగతీదృశరి) ఆరాయ్ న్దు పార్ త్తార్ ఇజ్జగ త్తిలే ఇప్పడిప్పట్టదోషత్తైయుడై యానోరువనుమిల్లె. (తద్రామానుజేత్యాది) దేవరీర్ క్కపైక్కు వయిలు నిత్తైయు మ్పడిక్కిడానదోషపూర్తి యెనక్కు ఉణ్ణాకై యాలే, దేవరీర్ క్కపైయే యెనక్కుప్పకల్. (ఆర్య) ఇవ్వర్థమ్ దేవరీరణియా మల్ అడియేన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యవేణుమో?. (రామానుజ) దేవ రీర్ క్కపై యళవుమ్ పోకి వేణుమో? మోక్షైక హేతువానచాతుర్య త్తైయుడై య అ*చతురక్షరియాన తిరునామమే పోరాతో? ౨ “నచేద్రామానుజేత్తేషా చతురాచతురక్షరీ” ఎన్నక్కడవతితే.

తాత్పర్యము.—ఓ! రామానుజార్యా! వాచామగోచరములగుమహా గుణములుగలవారును పూర్వాచార్యులలో నగ్రగణ్యులునైన కూరత్తావ్వాను ప్రసాదించిన సమస్తమైన నైచ్యముచకొన్నద మైయున్నవాడను నేనే ఇటు

వంటి దుర్గుణవంతుండు, ఈలోకమందు మఱియొవండును దొఱకడు. ఇట్లు నిహీనుడైన నాకు దేవరవారి కృపతప్ప వేఱుగతిలేదు గనుక నాతప్పులనన్నియు త్సమించవలెను.

అవ.—ఇవ్వళవన్తిక్కే, పరమాచార్యరాన ఆళవన్దాదుమ్ కూర త్తాధ్వానుమ్ అవరుడై యతిరుమకనారానభట్టరుమ్ తాన్దామరుళిచ్చెయ్ తప్రబన్ధుళిల్ ప్రతిపాది త్తనోషజ్జళడై య ఎనక్కొరువను క్కుమేయుణ్ణానప్పిన్పు దేవరీర్ కృపైయేయెనక్క ఉపాయమెని తార్. దోషమ్ కనక్కక్కనక్క ఎమ్మెరుమానార్ కృపై తమ్మళ విలే నుమ్ముమడైకొళ్ళుమెన్దిరుక్కితార్.

శుద్ధాత్మయామునగురూత్తమకూరనాథ

భట్టాఖ్యదేశికవరోక్తసమస్తనైచ్చమ్!

అదాఽస్త్వై సజ్జుచితమేవ మయీహ లోకే

తస్మాద్ద్యతీన్ద్ర కరుణైవ తు మద్గతి స్తే॥ ౧౫॥

అర్థము.—శుద్ధాత్మత్వ, యామున, గురూత్తమ, కూరనాథ, భట్టాఖ్య, దేశికవరోక్త, సమస్త, నైచ్చమ్-నిర్దష్టమైన, స్వభావముగల, ఆళవన్దాద్వైతము, ఆచార్యవర్కులు, కూరత్తాధ్వాను, భట్టరు, అనెడు గునవరులచే జెప్పబడిన, సకలవిధమైన-నీచతయు, ఇహ - ఈ, లోకే - లోకమందు, అద్య - ఇప్పుడు, మయి - నాయందు, అసజ్జుచితమేవ - సంకోచమునొందనిదిగ నే, అస్తి - ఉన్నది. తస్మాత్-కాబట్టి, యతీన్ద్ర-ఓ! యతివర్యా, తే - దేవరవారియొక్క, కరుణావీవ-దయయే, మద్గతి-నాకురక్షకము. ౧౫.

వ్యా.- (శుద్ధాత్మత్వ త్యాది) పరిశుద్ధాత్మకరణరాన ఆళవన్దార్, ఆచార్యోత్తమరాన కూరత్తాధ్వాన్, అవర్తిరుమకనారాన

భట్టర్, ఇవర్కల్ స్వస్వప్రబంధజిల్ ౧ “అనుర్యాదః” ౨ “బుధ్వా
చనోచ” ౩ “అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్” ఇత్యాదికథా లే అరుళిచ్చెయ్
తవెల్లానై చ్యముమ్. (అద్యాస్తీత్యాది) ఇంద్లోక త్తిల్ ఇక్కా-
ల త్తిలే నానారు వన్చక్కలిలుమే శురుక్కమఱి వుణ్ణాకానిన్జతు
ఎన్జతు యాతొన్జు; ఆకై యాలే, దేవరీర్కృపైయేయెనకుజ్జీవ
నోపాయమ్. (ఇహలోకే) లోకాన్తర త్తిలుణ్ణాకిల్ తెరియాతు.
(అద్య) కాలాన్తర త్తిలుణ్ణాకిల్ తెరియాతు. (అసంకుచితమ్)
ఉణ్ణాయీద్రాకిలుమ్ ఇప్పడి కుత్తైవఱివుణ్ణాకి కూడాతు; ఆకై
యాలే, ఇజ్జనొత్తవిషయమ్ దేవరీర్కృపైక్కువేటిలై; అడియే
నుక్కు దేవరీర్కృపైయొత్తియవేటువుకలియైయెన్జపడి. ఇత్రాల్-
౪ “నికరిన్జి నిన్జ వెన్జి శతైక్కు నిన్నరుళిన్గన్జిప్పకలొన్జుమిలైయ
రుట్కుమంజేవుకల్” ఎన్జ తెచ్చొన్నపడి. ౧౫.

తాత్పర్యము — ౬. దేవరీర్కృపా! ఏవిధమైన దోషమునులేని ఆశీష
స్వాదు, కూరతైత్వాదు, భట్టరు మొదలగు పూర్వాచార్యులు వైచార్యసంధాన
ముగా దాము చెప్పకొనిన సమస్తదోషములును, ఈలోకమం దిప్పుడున్న వా
ర్లలో నాయందే నొకటియుం దప్పక సుపూర్ణముగనున్నవి. ఇట్టి నాకు దేవర
వారి కృపతప్ప వేఱురక్షకములేదు. ౧౬.

అవ. — ఇప్పడి దోషబాహుళ్యత్రైయమ్ దోషభూయిష్ఠరాన
తమక్కు ఉజ్జీవనోపాయమ్ ఎమ్మెరుమానార్కృపైయే యెన్ను
మత్తైయమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్తవాణే, ఎమ్మెరుమానార్ ఇవరై

విశేష కటాక్షమ్ పణ్ణియరుభి “ఉమక్కు అపేక్షితమే?” ఎన్ఱు
 కేట్టరుళ; “వాచాయతీన్ద్ర” ఎన్ఱుమ్ “అల్పాపిమేన” ఎన్ఱుమ్
 కీర్థ ఇరణ్ణుల్లోకత్తాలమ్ ప్రాథిత అనిష్టనివృత్తియైయమ్ ఇష్ట
 ప్రాప్తియైయమ్ ఇల్లోక త్తిల్ పూర్వోత్తరార్థజ్ఞా లే ప్రాథిత
 రుభుకితార్.

శబ్దాదిభోగవిషయా రుచి రస్తదీయా

నష్టా భవత్విహ భవద్దయయా యతీన్ద్ర)

త్వద్దాసదానగణనాచరమావధాయ

స్తద్దాసతైకరసతావిరతా మమాన్దు || ౧౬||

అర్థము — యతీన్ద్ర) - ఓ! యతివర్యా! అస్తదీయా - మాసంబునై, శబ్దాది, భోగ, విషయా - శబ్దము, మొదలగు విషయములయొక్క, ఆనుభవ, విషయకమైన, రుచి-అభిలాష, ఇహ-ఈలోకమందు, భవ, ద్వయయా-దేవరవారి, కృపచేత, నష్టా - నశించినది, భవతు - అగుఁగాత. యః - ఏపురుషుడు, త్వ, ద్దాస, దాస, గణనా,చరమావధా-దేవరవారి, దాసులయొక్క, దాసుల, పరిగణనలో, కడపటి, యెల్లలో, (ఉన్నాడో), త, ద్దాసతైక, రసతా-ఆపురుషునివిషయకమైన, కైజ్ఞర్యమందే, రుచికలవాడనైయుండుట, మమ - నాకు, అవిరతా - ఆవిచ్ఛిన్నముగా, అస్తు-అగుఁగాత. ౧౬.

వ్యా.— (శబ్దాదిత్యాది) తృతీయపద త్తిత్సాన్న అనన్యభోగ్యత్వత్తుక్కు శబ్దాద్యనుభవరుచియితేవిరోధి, ఆకైయా లే అవిద్యానివృత్తియైయపేక్షియామల్ విషయప్రావణ్యనివృత్తియైయపేక్షికితార్. (అస్తదీయా) ఇన్దరుచియా లేయన్తో అనాదికాలమ్ స్వరూపానురూపపురుషార్థతైయిన్ద్రతైన్ఱు అతికపేర్ కొల్ల

వుమ్ అసహ్యమాయిరుక్మిణితాయీగ్. (నష్టభవతు) ౧
 “యాతుశతథావినాశమ్” ఎన్నుమాహ్సే ఉరుక్కాణవోణ్ణా
 తపడి నశిక్కవేణుమ్. దేహవసానత్తిలే తన్నడైయే నశియాతో
 వెన్న (ఇహ-నష్టభవతు) ఎన్గితార్. ఇశ్వరీరత్తోడే యిరుక్మిణ
 కాలత్తిలేనశిక్కవేణుమ్; అన్తి కే, పేరళవుడైయవర్కళై యుమ్
 తక్కితేయాక్కి శబ్దాదికళో తనిక్కోల్ శెలుత్తుకిణ వివిభూతి
 యిలే యెన్నవుమామ్. అనాదికాలమేపిడిత్తు క్కరమ్పేటిక్కిడ
 క్కిణవితు నశిక్కుమ్పొత్తై క్కొరుహేతువేణ్ణావోవెన్న అరుళి
 చెప్పేయ్కితార్ (భవద్దయయా) ఎన్టు. “ నమక్కుశేషమాయ్
 వైత్తు ఇవ్వన్టు ఇవ్విషయజగ్గిన్దాలిలే తుకై యుణ్బితే!, ఇతికై
 యిల్ ఇనియవ్ననలివుపడాత్తోళివా ” ఎన్టు దేవరీకృపైప
 ణ్ణిల్ పిత్తై క్కలామిత్తనై. కృపామాత్రజ్ఞేణ్ణ విషయరుచియైత్త
 విర్కహ్సోమోవెన్న అరుళిచెప్పేయ్కితార్ (యతీన్ద?) ఎన్టు. విష
 యజ్గళై తిరన్కరిక్కుమ్ శక్తిమాన్దళానయతికళుక్కుత్తలై వరాన
 దేవరీర్క్కు ముడియాతతుణ్ణో?. “ఇవ్వళవో? మగ్గ్. మపేక్షిత
 ముణ్ణో?” ఎన్న; “ఇతు ఆనుషజ్గిమ్, ప్రథానఫలమ్వేతే” ఎన్టు
 తమక్కిష్టమానపురుషార్థతై యపేక్షిక్కితార్ (త్వద్దాసేత్యాది)
 దేవరీర్ తిరువడికళిల్ శేషత్వమేనిరూపకమాకివుడైయ శేషభూ
 తరుడైయ పరమ్పరై యినెల్లెనిలత్తిలే నిత్కిణవర్కళో యావ
 రారువర్, అవర్ తిరువడికళిల్ శేషత్వమొన్ఱి మొరుపడిప్పట్టరస

తైయుడై యనాకై యే ఇడై విడమలెనక్కు- నడక్కవేణుమ్.
(మమాస్తు) “ ఇతువేపురుపార్థమ్ ” ఎన్ఱుఱుతియిట్టిరుక్కిఱవెన
క్కు ఇతున్ఱావతాక. ఇన్ఱపురుపార్థత్తిల్ రుచియిల్లాతారిన్ఱుదార్
కళి ఎన్ఱు రుచియుడై యవెనక్కు మిక్కుక్కవేణుమో? ౧౬.

తాత్పర్యము.— ఓ! జితేన్ఱ్రిఱుశిరోమణే! ఈలోకమందున్న పుడే
నాకు సాంసారికభోగాసక్తి నశించునట్లు దేవరవారు కృపచేయవలెను. ఈప్రతి
బంధకము పోయిన వెనుక, పరమప్రాప్యమైన, దేవరవారి దాసపరమ్వరలో
చరమావధిదాసులైన మహాత్ములకు నేననవరతము శేవవృత్తినాచరించునట్లు
ననుగ్రహింపవలెను. ౧౬.

అవ.-- “ఇష్టజ్ఞళైక్కొడుక్కైయుమ్ అనిష్టజ్ఞళైప్పొక్కుకై
యుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరకృత్యమన్ఱో, నమ్మాలతు
శెయ్తు తలైక్కట్టప్పొమో?” ఎన్న; ౧*పల్లుయిర్క్కుమ్-వీడ
ళిప్పా-విణ్ణితలై నిన్ఱు-మణ్ణితలత్తుతిత్తు ౨* శ్రీవిష్ణులోకమణి
మణ్ణపమార్గదాయియాయుర్క్కిఱదేవరీర్క్కుముడియాతత్తుణ్ణో?
ఆకిలుమ్ అవతార్ త్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక నర్వేశ్వరన్ఱులైయిలే
ఏటిట్టరుళిసీరాకిలుమ్ అన్ఱఈశ్వరన్ఱా దేవరీర్క్కువశ్యనన్ఱో, ఆన
పిన్ఱు, ఆశ్రితపాపవిమోచనత్తిల్ శక్తి దేవరీరుక్కేయుళ్ళ త్తెన్ఱి
తార్.

ప్రత్యగ్ర వేద్యనిజదివ్యగుణస్వరూపం
ప్రత్యక్షతా ముపగత స్త్విహ రజ్జరాజం ।

వశ్య స్వదా భవతి తే యతిరాజ తస్మా

చ్ఛక్త స్వకీయజనపాపవిమోచనే త్వమ్॥ ౧౭॥

అర్థము.—యతిరాజ-ఓ! యతిభూపతే! శ్రుత్యగ్ర, వేద్య, నిజ, దివ్య, గుణ, స్వరూపః - వేదములయొక్క, శిరస్సైన ఉపనిషత్తులలో, తెలిపికొనఁ దగిన, తనయొక్క, అప్రాకృతములైన, గుణములును, స్వరూపములును గలవాఁడైన, రజరాజః-శ్రీరజ నాథుఁడో, ఇహ - ఈలోకమందు, ప్రత్యక్షతామ్-నేత్రములకు విషయమగుటను, ఉపగతః - పొందినవాఁడై, తే - దేవరవారికి, సదా-సర్వకాలమును, వశ్యః-స్వాధీనమందున్నవాఁడు, భవతి-అగుచున్నాఁడు, తస్మాత్-కాన, త్వమ్ - దేవరవారు, స్వకీయ, జన, పాప, విమోచనే - తమ నాశ్రయించిన, జనుల, పాపములను, విడిపించుటయందు, శక్తః - సమర్థులగువారు.

౧౭.

వ్యా.- (శ్రుత్యగ్రవేద్యత్వాది) అపౌరుషేయమాయ నిత్య నిర్దోషమాన వేదాంతతాలే వేద్యమానతన్నుడై య కల్యాణ గుణవిశిష్టమాన దివ్యాత్మస్వరూపతైయుడై యవక్, స్వరూపగుణ జ్ఞతైయుడై యవక్. స్వరూపగుణజ్ఞతై చొచ్చున్నవితు, రూపవిభూతికళుక్కుముపలక్షణమ్. (దివ్యగుణస్వరూపః) ఎఱ్ఱ-కల్యాణగుణవిశిష్టమాక స్వరూపతైచొచ్చులుకీటతు. వస్తు నిర్గుణమెస్సార్ కు నావెడుక్కువిడమఱుమ్మడియాకగ“నలముడై యవక్”ఎన్నమా ప్పోలే, ౨“నిర్గుణమ్” ౩“నిరజ్జనమ్” ఇత్యాదికళిల్ తోగ్గొమ్మకీట గుణసామాన్యనిషేధమ్ ౪“యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్” ఇత్యాదిక

భిల్ విధిక్ష్పట్టకల్యాణగుణ వ్యతిరిక్తహేయగుణ విషయమెఱుఱు
తోల్మొకైక్కాక (దివ్యగుణస్వరూపం) ఎన్జితార్. ఇత్తాల్-
అవనుడైయ పరత్వమ్కొల్లిల్మొ. ఇప్పడి యెఱుఱుమ్ శాస్త్రజ్ఞులిలే
కేట్టుప్పొకైయన్జిక్కే కణ్ణాలేకణ్ణు ఎల్లార్కు మనుభవిక్కులా
మ్బడి కోయిలిలేవన్దు కణ్ణుళర్నరుళిన సాలభ్యతై చ్చొల్లుకిఱుతు
(ప్రత్యక్షతాముపగతం) ౧ * ఎఱ్ఱేనుమ్కట్కణ్ణాల్ కాణాతత్క
వడివైక్కణ్ణుక్కు విషయమాక్కినపడి. ౨ “ ఇలత్తూడేనడన్దు
నిన్జుమ్” ఎన్బారైప్పొలే త్క వడివిల్ వాళియఱిన్దు ఈడుపడువారి
ల్లాతసంసార త్తిలేకిడిర్ త్క వడివై ప్రత్యక్షిప్పిత్తు!.(రజ్జరాజం)
విసదృశమానదేశ త్తిలే వన్దాల్ త్క వైభవమ్కున్జుకై యన్జిక్కే
ఱుతుడిత్తుపడి.పరమసామ్యుపన్నర్కుముకజ్జేడుత్తుక్కొణ్ణెరుక్కి
ఱవిరుప్పిలుమ్ ఇజ్జేవన్దు ఈరరశుతవిర్ త్తపిన్బాయిల్మొ శేషిత్వమ్
నిలైనిన్జుతు. (వశ్యస్సదాభవతితే యతిరాజ) ఇప్పడిమేనైనీరై
ఇరణ్ణాలుమ్ పూర్ణరానపెరియ పెరుమాళ్ దేవరీర్కు ఎప్పొ
తుమ్ వశ్యరన్జో?. ౩ “ నమ్శేవకనార్ మరువియ పెరియకో
యిల్ ” ఎన్జిఱపడియే - ఆశ్రితర్కు * కైయిలకైక్కు
చ్చేవిక్కుమవనన్జో? ఉభయ విభూత్యైశ్వర్యతైయుమ్ దేవరీ
ర్కుత్తున్దు, “నామ్ పలపిఱప్పప్పిఱన్దు తిరు త్తప్పార్ త్తవిడ త్తి
లుమ్ తిరున్దాత సంసారికళ్ మురుడైత్తీర్త్తు నమక్కాళామ్బడి

౧॥ పె-ఆ-౨౮.

౨॥ తి వా-౬-౯-౩.

౩॥ తి-మా-౧౧.

† తుడిప్పొ - అతిశయమ్,

* కైయిలకైక్కు - అష్టలి.

తిరుత్తిరుక్కైక్కు ఇవరారువరైప్పెత్తోమే! ” ఎన్ఱు నిరతిశయవ్యామోహతైప్పణ్ణి, “ఒరుకారియత్తిలెప్పోతివర్ నమ్మెనియమిప్పతు” ఎన్ఱు అవసరప్రతీక్షరాయ్కోణ్ణు సర్వకాలముమ్ ఇన్ఱు తైక్కు విధేయరాయ్ పోరానిన్ఱార్ ఎన్ఱతుయాతోన్ఱు. (వశ్యిభవతి) ఇప్పడి ఆశ్రితపరతన్త్రిరాయ్ అత్తాలేసత్తై పెత్తవడి. ౧ “ఆత్తానం నాతివర్తేభాః” ౨ “తేవుననై యుమ్” ఎన్ఱక్కడవతిత్తే. నిరఙ్కుశస్వతన్త్రినానవక ఒరుక్కాలాకివిన్ఱైన్ఱునిట్కిలోవెన్ఱు (సదాభవతి) ఎన్ఱిఱార్. స్వాతన్త్ర్యత్తాలేతక సత్తై యిన్ఱిక్కేతక స్వరూపస్థితియఱియక్కారియమ్ పార్క్కుమో!; దేవరీరళవిల్ వ్యామోహత్తాలే పరతన్త్రినాకై యిన్ఱిక్కే తక స్వరూపస్థితిక్కాకప్పరతన్త్రినాకై యాలే ఎప్పోతుమ్ ఇన్ఱ్ఱుభావత్తుక్కుక్కులైత్తలిలై. (తస్మాత్) ఆకై యాలే, దేవరీ ఆశ్రితజనగర్భిపావత్తై పోక్కుకైక్కు శక్తరన్ఱొవెన్ఱిఱార్.

తాత్పర్యము — ఓ! యతిపతీ! ఉపనిషత్తులలోఁ బ్రతిపాదింపఁబడుచున్న తనదివాన్త స్వరూపకల్యాణగుణములయాధార్థ్యముగల పరాత్పరుఁడు, ఈలీలావిభూతిలో శ్రీరజ్జనాథుఁడై యవతరించి యందఱును నేమించునట్లు ఆతిసులభుఁడైయున్నాఁడు. ఆశ్రీరజ్జనాథుఁడు దేవరవారికి వశపడియుండెడిని. కనుక, జనులపాపానుగుణముగ శిక్షించుట కుద్యుక్తుఁడైనయీతనికడ నాశ్రితజనవిషయముగఁ బురుషకారముఁజేసి స్వాశ్రితులను బాపవిముక్తులఁజేసి రక్షించుటకు దేవరవారు సమర్థులైయున్నారు. ౧౭.

అవ.-“ఉపాయభూతనాన వీశ్వర౯ నమక్కు భవ్యనాయురు
దొలుమ్, అనాదికాలమ్తదాఙ్గా రూపకాస్త్రమర్యాదై యొడ్ల
ఘ్నిత్తు కరణత్రయతాలుమ్ అతిక్రూరమానపాపజ్గళై క్కుడుపూ
రిత్తు ఇహ్మోతుమతిలే ముతిరనడవానిన్ఱ వనశవిల్ ఈశ్వరనుక్కు
ణ్ణానశీఘ్రతై, అవన్ఱనై ఎయేయిరన్ఱకాఱ్ఱియ్యాన్ఱి కొళ్ళ
వేణ్డియన్ఱో ఇవనుక్కిరుప్పతు” ఎన్ఱెమ్మెరుమానాన్ఱ్ క్కు త్తిరు
పుళ్ళమాక; తామరున్ఱకుడిత్తుప్పిన్ఱోయొహ్మక్కుమ్ వత్సలై
యానతాయొహ్మలే, ఇన్ఱతాయాన దేవరీరుమ్ ఆశ్రితరానవడియో
జ్గళుక్కాక పిరాట్టిక్కు వల్లభనాన వెమ్మెరుమాన్ఱిరు వడికళిలే
సర్వాపరాధజ్గళై యుమ్ పొటు త్తరుళవేణుమ్ ఎన్ఱప్రార్థిత్తరుళు
క్రైయాలే అడియోజ్గళుక్కు అన్ఱక్కుజ్జెయిలై యెన్ఱిఱాన్.

కాలత్రయేఽపి కరణత్రయనిర్మితాతి

పాపక్రియస్య శరణం భగవత్క్షమైవ ।

సాచ త్వయైవ కమలారమణేఽర్థితా య

క్షేను స్స ఏవ హి యతీన్ద్రీ భవచ్ఛ్రితానామ్॥ ౧౮ ॥

అర్థము — యతీన్ద్రీ-ఓ! యతివరా! కాలత్రయేఽపి - మూడుకాలము
లందును, కరణత్రయ, నిర్మితాఽతిపాపక్రియస్య - మూడుకరణములచే, జేయఁ
బడిన, క్రూరమైన పాపవ్యాపారముగలనాకు, భగవత్క్షమైవ - సర్వేశ్వరుని
క్షమయే, శరణమ్ - రక్షకము. సాచ-అక్షమయే, త్వయాఏవ - దేవరవారి
చేతనే, కమలారమణే - శ్రియఃపతియొద్ద, అర్థితా ప్రార్థింపఁబడినది. ఇతి
యత్ - అనియెడియో, సుఏవహి - అదియేకదా భవచ్ఛ్రితానామ్ దేవర
వారిసాశ్రయించినవారికి, క్షేమః-క్షేమము.

వ్యా.-(కాలత్రయేపి)భూతకాలత్తిలుశ్చపాపమాత్రమన్తి కే-
 కాలత్రయ త్తిలుముణ్ణానపాపజ్గభుక్కుమ్ పొత్తై కొళ్ళ వేణుమాయి
 ధ్దు. ౧ “కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాంశ్చ” ఎన్జై
 చ్చొన్నపడి. (కరణత్రయేత్యాది) ఒరుకరణత్తాల్ పణ్ణినవధ్దు
 క్కుప్పొత్తై కొళ్ళుకైయన్తి కే కరణత్రయోపాన్తితజ్గళానవధ్దు
 క్కుప్పొత్తై కొళ్ళ వేణుమ్. ఇత్తాల్ - ౧ “మనోవాక్కాయైః”
 ఎన్జైచ్చొల్లుకిటు. (నిర్మిత) ఎన్జైయాలే - ఇవై తా సజ్జ-
 ల్పితమాత్ర మన్తి కేపత్తుమ్ పత్తాచ్చెయ్తవై యెన్జై. (పాప
 క్రియ ఎన్జైయాలే - అకృత్యకరణత్తైయుమ్; (అతిపాప) ఎన్జై
 యాలే - భగవదపచారాదికలై యుమ్ శొల్లుకిటు. ఇత్తాల్ -
 ౧ “అకృత్యకరణ కృత్సాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారా
 సహ్యపచార రూపనానావిధానస్తాపచారాన్” ఎన్జైచ్చొన్న
 పడి. (శరణంభగవత్తు మైవ) ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ పాపత్తైయుడై
 యవనుక్కు ఎమ్మెరుమానుడైయ అపరాధసహత్వమాకిటుమై
 యొత్తియవేటుపుకలిత్తై. (సాచేత్యాది) అన్దపొత్తై తానుమ్, దేవ
 రీర్తమ్మాలే శ్రియ్యుపతిలిరువడికళిలే ౧ “మనోవాక్కాయైః”
 ఎన్జైతుడగ్గి ౧ “సర్వానశేవతఃకుమస్వ” ఎన్జైప్రార్థిక్కుప్పట్తెన్జైతు
 యాతొన్జై, అతు, దేవరీర్ తిరువడికలై ప్పథ్ది యిరుక్కుమ్ ఆశి
 తజనజ్గభుక్కుప్పిట్టై క్కలొన్బడివై త్తతణ్ణిర్ప్పన్దలిత్తే. (త్వయోవ)

“అభిమానాన్తర్భూతర్క్కు క్కార్యమ్ శెయ్యవేణమ్” ఎన్ఱు ఈ శ్వరనోడే మన్తాడుమ్మడియాన స్వరూపతైయుడై య దేవరీరన్ఱొ ప్రార్థిత్తరుళిమ్మ. ౧ “ ఇని యాముతామై-అడియే శెయ్యుమ్ విణ్ణప్పమ్ మెయ్ నిన్ఱు కేట్టరుళాయ్” ఎన్ఱు ప్రథమాచార్యర్ ప్రార్థిత్త పడికన్ఱాల్ అవరడిపణిన్దవివర్క్కు మితువన్ఱోవనుస్సానమ్. (కమలారమణే) అహృదయమాన వు క్తియైయుమ్ సహృదయమాక్కి క్కార్యజ్ఞోళ్ళుమవళుమ్, అవళోతన్నైయుమతిశజై ప్పణ్ణి ఆశ్రితరై నోక్కు మవనుమాన శేర్ త్తియిలే యన్ఱో ప్రార్థిత్తతు. (అర్థితా) తామునువనుమత్తినతాక నెఱ్ఱాలేయపేక్షిత్తవళవన్ఱి కే, పిన్ఱుళ్ళార్ క్కుమ్ ఇతుకొన్ఱువ్వుక్కు ప్పేళలామ్మడి పాళురమిట్టకో ప్రార్థిత్తతు. అర్థితార్ కార్యమ్ శెయ్ తేనిఱ్ఱు వేణ్ణుమ్మడి పత్తాట్టియన్ఱోపోన్దతు. (భవచ్చి)తానామ్- సపవహి-క్షేమం) దేవరీరన్ఱై య స్వభావతైయుమ్ అభిమాన విషయస్వభావతైయుమ్ ప్రార్థనాప్రకారతైయు మనుసన్ధిత్తాల్, దేవరీరతిరువడికలై ప్పవ్ శ్రినవర్ కళుక్కు-ఆనై క్కుఱ్ఱు త్రిలిరుప్పారై ప్పోలేనిర్పరరాయరుక్కై క్కుఱ్ఱుప్పానరన్ఱై యతువేయితే. ౧౮.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతీశ్వరా! భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలములలో మనోవాక్కాయములచే నతిక్రూరపాపముల నాచరించిన నాకు సర్వేశ్వరుని త్నమదక్కు వేఱుగతిలేదు, ఆత్మమను సయితము దేవరవారే “ఆశ్రితులయపరాధములను త్నమింపవలయును” అని శ్రీరఙ్గనాథునియొద్ద ప్రార్థించితిరి. అదియే యాశ్రితులకు క్షేమోపాయము. ౧౮.

అవ.-ఇప్పటి ఎమ్మెరుమానారుడై య దివ్యవైభవతై తమ్ము
డై యప్రేమానుగుణమాక ప్పేళుకై యిలేయిటణ్ణినవివర్, ముత
లిరణ్ణుళ్ళొకత్తాలే - ఆధ్వార్కళళవిలుమ్ అవర్కళుకన్దవిషయ
మాన వెమ్మెరుమానళవిలుమ్ ఎమ్మెరుమానార్కుణ్డాన ప్రావ
ణ్యాళిళయతైయుమ్ స్వాశ్రితర్కు ప్రాప్యప్రాపకభూతరాయరు
క్కిఱపడియైయుమ్ పేళి, మేల్మూన్దుళ్ళొకత్తాలే - తమక్క పేక్షి
తడళాన పురుషార్థజలై అవర్తిరువడికళిలేప్రాధ్నిత్తు, అనన్తరమ్
ళ్ళొకత్తాలే-ఉడై యవర్తిరువడికళిలే ప్రేమాభావత్తుక్కుమ్ ఇతర
విషయప్రావణ్యత్తుక్కు మడియాన పాపతై ప్పోక్కియరుళ వేణు
మెన్దు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, మేలాఱుళ్ళొకత్తాలే - పడత్రయార్థ
నిష్టెక్కు విరోధికళాన వక్రత్యకరణాదికళైయుమ్ అపచారాది
కళైయుమ్ పరక్కప్పేళి, మేలారుళ్ళొకత్తాలే - ౧ *అనన్తరేళ
భాజనమానదేహత్తోడే పారున్దియిరుక్కెక్కడియాన పాపతై
ప్పోక్కవేణుమెన్దు, అనన్తరమిరణ్ణుళ్ళొకత్తాలే-యామునాచార్య
ప్రభృతికళరుళిచ్చెయ్త వోషసమూహజ్గళుక్కెల్లామ్ కొళకల
మానవెనక్కు దేవరీరుడై యక్యపై యొడ్డియ వేణుపుకలితైయెన్దు,
మేల్మూన్దుళ్ళొకత్తాలే-అడియేనుడై యవనిష్టజలైప్పోక్కి ఇష్టతై
తన్దరుళ వేణుమెన్దుమ్ అవర్ తమ్ముడై య కార్యజలైచ్చెయ్తైక్కు
శక్తరెన్దుమ్ అవర్ గద్యత్రయ త్రిల్ సర్వేశ్వరన్దిరువడికళిల్ పణ్ణిన
ప్రపత్తియే తమక్కుప్పేర్ ముక్కుడలెన్దు మరుళిచ్చెయ్త తారాయ్

నిష్టార్కీర్తన; ఇని మేలిరణ్ణుల్లోకత్తాలుమ్ - ఎమ్మెరుమానార్ తిరు
వడికళిల్ సేవై యాకిఱ పరమప్రాప్యమ్ నిత్యాభివృద్ధమాయ్ చెచ్చెల్ల
వేణుమెన్టుమ్, అతుక్కు. ప్రతిబన్ధకమాన దుర్విషయసజ్జమ్ నశిక్కు
వేణుమెన్టుమ్ ఉడై యవర్ తిరువడికళిలే ప్రార్థిత్తు, ఇప్పబన్ధము
భేన అడియేన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తవి తై సాదరమాక వణ్ణికిరి త్తరుళ
వేణుమెన్టు పేడిత్తు స్తోత్ర తై తలై క్కట్టుకిఱార్.

అతిల్ ముతల్ శ్లోకత్తాలే - దేవరిర్ తిరువడికళిల్
సేవై యాకిఱ పరమప్రాప్యమ్ నమక్కు నిత్యాభివృద్ధ
మామ్బడియాకవుమ్, అతుక్కు ఇడై చ్చువరాన ఇతర
విషయసజ్జ మటుమ్బడియాకవుమ్ దేవరిరే శెయ్ తరుళ
వేణుమెన్టు, ఎమ్మెరుమానారై ప్రార్థి త్తరుళుకిఱార్.

శ్రీమన్ యతీన్ద్రగోభవదీయపదాబ్జసేవాం

శ్రీశైలనాథకిరుణాపరిణామదత్తామ్ ।

తా మన్వహం మమ వివర్ధయ నాథ తస్మాన్

కామం విరుద్ధ మఖిలంచ నివర్తయ త్వమ్॥ ౧౯॥

అర్థము.—శ్రీమన్ - కైజ్జుర్యసంపత్తుకలవాడా! యతీన్ద్ర - యతి
మణి! శ్రీశైలనాథ, కరుణా, పరిణామ, దత్తామ్- తిరుమలైయాహ్వార్థయొక్క
కృపావిశేషముచేత, నివ్వబడిన, తవ-దేవరవారియొక్క, తామ్-ఆ, దివ్యపదా
బ్జసేవామ్ - అప్రాకృతములైన శ్రీపాదములందుఁ కైజ్జుర్యమును, అన్వహమ్-
ప్రతిదినమును, మమ-నాకు, వివర్ధయ - వృద్ధిపొందింపుము. నాథ-ఓ! స్వామీ!
త్వమ్-దేవరవారు, తస్మాన్ - ఆకైజ్జుర్యమునకు, విరుద్ధమ్ - విరోధియైన, అఖి
లమ్-సమస్తమైన, కామంచ-విషయాసక్తిని, నివర్తయ-నివర్తింపఁజేయుము. ౧౯.

†“తవదివ్య” ఎన్టు, పాఠాంతరము.

వ్యా.- (శ్రీమన్మతీంద్రే)త్యాది) (శ్రీమన్) భగవదనుభవకై జ్ఞ-
ర్యమాకిఱ నిలై నిన్ద సమ్మత్తెయుడై యవరే! (యతీంద్ర) అన్ద
స్వరూపానురూపమాన సమ్మత్తై భుజిక్కుమళవిల్ ఎనక్కెన్డు
నాక్కునీట్టాతపడి ఇన్దియజ్గలై నియమిత్తుక్కొణ్ణు పోరుమ్మడియై
ప్పల్ (యతీంద్ర) ఎన్దు సమ్మాధిక్కితార్. ౧ “ఆమ్ పరిశతీన్దు
కొణ్ణు” ఎన్దు ప్రాప్యమానకై జ్ఞర్యత్తై చ్చొన్నవన న్దరమ్,
౧ “ఐమ్బులనక త్తడక్కి” ఎన్దు అతిలే స్వప్రయోజనబుద్ధియాలే
ప్రణమాకిఱ ఇన్దియజ్గలై నియమిత్తుక్కొణ్ణు పోరుమ్మడియై
చ్చొల్లిల్ శ్రితే. అన్దిక్కే, తమక్కపేక్షితమాన ప్రాప్యత్తై తరుకై
క్కిడాన జ్ఞానాదిసమ్మత్తెయుడై యవరెన్దుమ్ అతుక్కువిరోధియై
ప్పొక్కవల్ల శక్తియై యుడై యవరెన్దుమ్ నినై త్తు (శ్రీమన్మతీంద్ర)
ఎన్దు సమ్మాధిక్కితారాకవుమామ్. (భవదీయపదాబ్జసేవామ్)
తమ్మడై య ప్రాప్యవేషమిరుక్కిఱపడి, వకు త్తశేషియాన దేవరీరు
డై య నిరతిశయభోగ్యమాన తిరువడికళిల్ నిరన్దరానుభవమా
కిఱ సేవైయై. ౨ “ఇరామానుశాశరణారవిన్దమ్ నామ్ మన్ని వాళి”
ఎన్దుమ్ ౩ “నమ్ తలై మిళైయే పొణ్ణియక్కిర్రియిరామానుశనడి
ప్పుమన్నవే” ఎన్దుమ్ పిల్లై యముతనార్ ఉపక్రమోపసంహ
రజ్గళిలే పేళిన ప్రాప్యత్తైక్కణిశిక్కిఱతు. “ఇన్ద ప్రాప్యమ్ నీరుమ్ము
డై య యత్నత్తాలే సాధిత్తుప్పల్ తో?” ఎన్న; అన్దు, దయా
ప్రాప్తమెన్దితార్ (శ్రీచైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్) ఎజ్గళు

డైయటచార్యురాన పితౄతామహోతుమనుభవితృక్కొండ్లుపోరు
కిట ఇద్దపరమప్రాప్యతైయుపకరిత్తుక్కొండేనిట్రువేణుమ్బడి తడై
యటప్పెరుకుకిటతమ్ముడైయ నిర్దేతుకకృపైకుప్పొక్కువీడాక,
ములైక్కడుప్పాలే పాలైత్తరైయిలే వీచ్చుమాహోలే, ఎనక్క-
పేత్తైయిన్మిక్కేయిరుక్కతమ్ముడైయతుపేతాక సర్వస్వదానమ్పణ్ణి
యరుళినార్, అత్తాలే ఎనక్కువన్దు కై కూడిన్దు. “పితౄయరు
ళాలే పెన్ద్రీరాకిల్ ఇహోతునమ్మక్కలపేక్షిక్కిటతె?” ఎన్న ;
అరుళిచ్చెయ్కితార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్దు. దేవరీరి
హోతుపుతుక్కనొన్దుణ్ణాక్క వేణువతిలై, పితౄఅరుళాలే యుపకరి
త్తవన్దై నాళోతోటుమ్ వళర్ తరుళుకై యేయుళుతు. అవరుమ్
“ అప్పడియే శెయ్యక్కడవోమ్ ” ఎన్ను మిడమ్తోన్దు కరుణా
మృతపరిణామరూప కటాక్షవృష్టికళాలే కుళిరవళియప్పార్క్క,
అత్తాలే నిరస్తనను స్తదుగ్గిఖరాయ్, పూర్ణమాకవుపకరియానిన్దు
కొండ్లు ఉత్తరో త్తరమ్తలై త్తుచ్చెల్లుమ్బడి వళర్ తరుళవేణుమెన్ది
తార్ (తామన్వహంమమవివర్ధయ) ఎన్దు. “ ఉపకరిక్కిటప్రా
ప్యత్తి గౌరవమాతల్ ఇవ్వుపకారత్తుక్కిలక్కానవెన్నుడైయ
లాఘవమాతల్ పారాతే తమ్మళవిలేయుపకరి తరుళువతే!” ఎన్దు
విద్ధరాకితార్ (తామ్) ఎన్దు. ఇప్పడి శెయ్యవేణుమ్నిర్బన్ధమెన్నెన్న
వరుళిచ్చెయ్కితార్ (నాథ) ఉడై మైయానతికారియణ్ణాయ్ కై
ఉడై యవనుక్కేభరమితే. “ సర్వాశ్రితసాధారణరాన నమక్కు
ఇవనారువనై యుమ్పార్తిరుక్కహోమా?” ఎన్దు పేక్షి తరుళాలే

దేవరీర్తిరువడికిలి లనుభవత్తాలల్లతు శెల్లాతవేప్రకృతియైతిరు
 వుళ్ళమ్పల్ శ్రియరుళి ఎనక్కొరువనుక్కుమే ముల్మూట్టామ్మడి
 యవ్వనుభవత్తై యిడైవిడామల్ వర్ధిప్పిత్తరుళవేణుమెన్గితార్.
 ఇప్పడినామ్ అనుభవత్తై వళర్త్తుక్కొడుక్కిలుమ్ ఇతుక్కిడై
 చ్చువరాన విరోధియై తాన కత్తిత్తుక్కొళ్ళుకితాన్ఎన్ఱు విరోధి
 నివృత్తిక్కు ఎన్కై యిలే యెన్నైక్కాట్టిత్తరవాణ్ణాతు, అతు
 వుమ్ దేవరీర్తామే శెయ్తరుళవేణుమెన్గితార్ (తస్యాస్థికామం
 విరుద్ధమఖిలంచనివర్తయత్వమ్)ఎన్ఱు. దేవరీర్తిరువడికిలి సేవై
 యాకిఱ విన్దపరమప్రాప్యత్తుక్కువిరుద్ధమాయ్ విషయభేదత్తాలే
 బహువిధమాయరున్ద విషయప్రావణ్యరూపమానకామ తై సవా
 సనమాకపోక్కియరుళవేణుమ్. ఇజ్జనన్ఱిక్కే, ఇతుక్కువిరుద్ధమాన
 వై శ్వర్యానుభవమాకిఱ కామత్తైయుమ్, ఆత్మానుభవత్తైయుమ్,
 భగవదనుభవమాకిఱ ప్రతిబన్ధకజ్జశెల్లావల్ శ్రై యుమ్పోక్కియరుళ
 వేణుమెన్గితారాకవుమామ్. ఇతిల్ ముతప్పట్టయోజనైక్కు శొచి
 త్యముణ్ణు, “శబ్దాదిభోగరుచిరన్వహమేధతేహ” “శబ్దాదిభోగ
 విషయారుచిరన్వదీయా”ఎన్ఱు శబ్దాదివిషయప్రావణ్యమేయితుక్కు
 ప్రతిబన్ధకమాక క్కీడై యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చేరుకై యాలే.
 ఇప్పడి ఎమ్పెరుమానార్ తిరువడికిలిలే తమక్కపేక్షితమాయ్
 స్వరూపానురూపముమానపురుషార్థత్తై, అనాదికాలమిన్దపురుషా
 ర్థత్తుక్కు ఇడై చ్చువరాయ్ ఇప్పోతు మనువర్తిత్తుప్పొరుకిఱ
 అర్వాచీనవిషయ ప్రావణ్యనివృత్తిపూర్వకమాక ప్పలపడియాక
 ప్రార్థిత్తుక్కొణ్ణుపోన్దార్.

తాత్పర్యము.—ఓ! యతిసార్వభౌమా! భగవత్కైజ్జుర్యతత్పరులై, దానికివిరోధులైన ఇంద్రియములను జయించిన దేవరవారి చరణారవిందము లందుఁ గైజ్జుర్యములను, మాయాచార్యులైన తిరుసులయాహ్వానయొక్క కృపాతిశయముచే లభించితిని. దానికి విచ్ఛిన్నరాకుండునట్లు దానికి విరోధుల యైన కౌమాదులనుబోఁగొట్టి యాకైజ్జుర్యమును, దాసుడనైన నాయొక్క యోగక్షేమములలో నవహేతులైయున్న స్వామియైన దేవరవారే వృద్ధిఁ జెందింపవలయును.

౧౯.

అవ.-ఎన్నుడై యచాపలత్రాలే అడై వుకడవిణ్ణప్పమ్ శెయ్త విన్దస్త్రోత్రతై, అడియేనుడై య దోషజ్జై స్సార్త్తు ఉపేక్షియామ లక్ష్మీకరి త్తరుళవేణుమెన్ఱు స్తోత్రతై నిగమి త్తరుళుకితార్.

విజ్ఞాపనం యదిద మద్య తు మామకీనం
అక్లిశురుష్వ యతిరాజ దయాన్మురాశే ।
అజ్ఞోఽయ మాత్మ గుణలేశవివరితశ్చ
తస్మా దనన్యశరణో భవతీతి మత్స్వా॥

౨౦॥

యతిరాజవింశతి సంపూర్ణమ్.

మణివాళిమామనికల్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము.—దయాన్మురాశే - దయకుసముద్రమైన ఓ! రామానుజాచార్య! యతిరాజ - ఓ! యతిశ్రేష్ఠ! ఆయమ్ - ఈమణివాళిమామని, అజ్ఞః - జ్ఞానములేనివాఁడు, ఆత్మ గుణ, లేశ, వివరితః చ - ఆత్మ గుణముల యొక్క, లేశముచేతను, విదువఁబడినవాఁడును, తస్మాత్ - గనుక, అనన్య శరణః - నేఱుపాయములేనివాఁడను, భవతి - అగుచున్నాఁడు. ఇతి - అని, మత్స్వా-తలఁచి, మామకీనమ్ - నాసంబంధమైన, ఇదమ్ - ఈ, యత్-ఏ, విజ్ఞా పనమ్ - విన్నపమో, అద్య - ఇప్పుడు, (తత్ - అవిన్నపమును), అక్లిశురుష్వ స్వీకరింపుడు.

౨౦

వ్యా.--(విజ్ఞాపనమ్) తన్నుడైయవపేక్షితజ్జలై త్తిరు వడికళితే
 విణ్ణప్పమ్ శెయ్య అతు ప్రబన్ధమాయ్ త్తలై క్కట్టిల్. (ఇదమ్)
 ఆర్ కుమ్ సాదర మాకివిరుక్కిటపడి. ౧ “శెవిక్కినియ శెణ్ణాల్”
 ఎన్నిటపడియే, ఒనైనినై త్తొనై చ్చొన్న తన్న్తి క్కే నినై వుమ్ శొల
 వుమ్ శేర్ నిరుక్కు మ్మడిశొన్న తాయరుక్కై. (అవ్యతు) పూవలరు
 మ్మోతుపోలే పేశుకిటదనై యిల్ శెవ్వియై చ్చొన్న పడి. ఇచ్చువడు
 పోవతుక్కుమున్నే తిరుచ్చెవిశాల్ శ్రి, ౨ “ఇలై యపుకవిత్తై”
 ఎన్నిటపడియే శబ్దార్థవిషయవైభవత్తై ఉళ్ళపడియత్తిన్దు పేశుకై
 క్కు త్తక్కజ్ఞానశక్తికళిన్న్తి క్కే యరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, తన్ను
 కప్పాకప్పణ్ణమ్ వైలక్షణ్యమల్ శ్రిరున్దాలుమ్ “నమ్మడియార్ శొ
 న్న తన్న్తి” ఎన్దుతిరువుళ్ళముకన్దు కేట్టరుళ్ళ త్తక్క తెన్దై. (అక్కిరున్దు)
 ఆరుడై య ప్రయోజనత్తుక్కార్ ప్రాద్దిక్కితార్? ఇవన్ వాక్కిలిప్ప
 డి కూడాతు, ఇతుక్కుక్కప్పి పణ్ణిస్సోన్ద నమ్మతన్తో ప్రయోజనమ్ ఎన్దుల
 క్కీకరి త్తరుళ్ళ వేణు మెన్దితార్. (యతిరాజ) ఇత్తలై యిల్ వోవ త్తై
 ప్పోక్కవల్ల ఉడై యవరన్తో దేవరీర్. (దయామ్బరాశే) శీటి
 యెడు త్తైటియుమ్మడియానదోవమ్ ఇత్తలై యిలే యుణ్ణానాలుమ్
 తిరువడి కలై ప్పూణ్ణు కొళ్ళలామ్మడి యరుక్కిట అరుట్కడ
 లన్తోదేవర్. (అజ్ఞోయమ్) ఇవన్న్తా స్వరక్షణత్తుక్కు నమ్మై
 యెఱ్ఱియవేణు కైమ్మతలుణ్ణెన్దిరుక్కుమవనో? నమ్మైయెఱ్ఱియ
 మల్ శ్రిన్దై యటియుమో?. (ఆత్మగుణలేశవివరితశ్చ) తనక్కు

చ్చిలతత్కగుణముణ్ణాకనినైత్తు అతుతకపేద్దుక్కుడలెన్దిరుక్కు
మవనో?. నమ్కప్పైక్కుత్తణ్ణీర్ త్తురుమ్మాకచ్చిలత్తక్కతొరు
సద్గుణలేశముణ్ణో?. (తస్తాదనన్యశరణం) ఆకైయాలే ఇవనుక్కు
నమ్మెయొత్తీయవేటుపుకలుణ్ణో?. స్వరక్షణత్తుక్కొరు ఉపాయా
స్తరమటిన్దిరుత్తల్ శెయ్యత్తక్కజ్ఞానమిల్లాత వనునూయ్, సత్తు
క్కశక్తీకరిక్కెక్కుటుప్పాన ఆత్మగుణసమృద్ధసరహితనుమాయిరు
క్కైయాలే నేటారుపుకలిల్లాతవ్. (ఇతిమత్వా) ఇప్పడి భగ
వదనుభవాదికలిలన్య పరతైయైత్తవిర్ త్తు త్తిరుపుశ్శమ్మన్ శ్రీయ
రుళి యితైయక్తీకరి త్తురుళవేణుమెన్టు ప్రార్థితరుళి నారాయణ్దు.

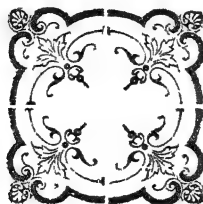
యతిరాజవింశతివ్యాఖ్యానమ్ సంపూర్ణమ్,

పిళ్ళైలోకమజీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! స్వామి! దయానిధియైన దేవరవారు “ఈమణ
వాళమాముని జ్ఞానహీనుడు, సత్యదయార్జవద్యాత్మగుణవిహీనుడు, గనుక
నుపాయాస్తరశూన్యుడైయున్నాడు” అని చిత్తగించి నేనుచేసిన యీవిన్న
పముల సక్తీకరింపవలయును.

౨౦.

తిరునక్షత్ర తనియన్.

మేషుద్ద్రాసంభవంవిష్ణో ర్దర్శనస్థాపనోత్సుకమ్ ।

తుష్టిరమృతలేశమ మూర్తింరామానుజంభజే ॥

కల్యణేదివ్యకుమ్భే బుధజనవిదితే వత్సరేపిబ్బళాభ్యే ।

చైత్రేమాసేగతేచ త్రియుతదశవి నే దీప్యమానేహిమాంశౌ ।

పంచమ్యుద్ద్రాసమేతే సురగురుదివనే కర్కటాభ్యేచలగ్నే ।

శ్రీమాన్రామానుజార్య సుమజనిగమాన్తార్థసంరక్షణార్థమ్॥

యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరక్త ।

వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయమేనే ।

ఆస్తద్గురోర్భగవతోస్యదయైకసిన్ధోః ।

రామానుజస్యచరణౌశరణంప్రపద్యే॥

ధాటిపళ్ళకమ్.

పాషణ్డ్రుమమృణ్డదావదహనశ్చార్వాకశైలాశని ర్భిద్ధధ్వాస్తనిరాసవాసరపతి
రజ్జనేభకణ్ఠీరవః।మాయావాదిభుజద్భభజ్జగరుడస్త్రైవిద్యచూడామణి శ్రీరక్తేశజయ
ధ్వజోవిజయతేరామానుజోఽయమ్మనిః॥౧॥ పాషణ్డ్రుగ్దిగిరిఖణ్డనవజ్రదణ్డాః ప్ర
చ్ఛన్నబౌద్ధమకరాలయమందదణ్డాః।వేదాస్తసారసుఖదర్శనదీపదణ్డాః రామానుజ
స్యవిలసన్తిమనేస్త్రీదణ్డాః॥౨॥చారిత్రోద్ధారదణ్డంచతురనయపథాలక్ష్మీయా
కేతుదణ్డంసద్విద్యాదీపదణ్డంసుకలకలికాసంహృతేకాలదణ్డమ్।త్రయ్యస్తాలమ్మ
దణ్డం త్రిభువనవిజయచ్ఛత్రసావర్ణదణ్డంధత్రే రామానుజార్యః ప్రతికథకశిరోవ
జ్రదణ్డంత్రిదణ్డమ్॥ ౩॥ త్రయ్యమృగ్ధ్యునాత్రంత్రియుగయుగపదారోహణాల
మ్మనూత్రం సద్విద్యాదీపనూత్రం సగుణనయవిదాం సమ్మదాంహారనూత్రమ్ ।
ప్రజ్ఞానూత్రమ్బుధానాం ప్రశమధనమనః పద్మినీనాళనూత్రం రక్షానూత్రమ్మనీ
నాజ్ఞాయతుయశివతేర్వక్షునీబ్రహ్మనూత్రమ్॥౪॥ పాషణ్డ్రసాగర మహాబుడబాము
ఖాగ్ని శ్రీరజరాజచరణామ్బుజమూలదాసః । శ్రీవిష్ణులోక మణిమృణ్డపమార్గదా
యూ రామానుజోవిజయతే యతిరాజరాజః॥౫॥

ఎమ్మెరుమానార్ వాళ్ళిత్తిరునామమ్.

అత్తికిరియరుళాళరడిపణిన్దోక్ వాళ్ళియే

అరుట్కచ్చివమ్మియురైయాలు పెన్దోన్ వాళ్ళియే

పత్తియడక్ పాడియైత్తెప్పకర్ నిట్టాక్ వాళ్ళియే

పతిన్దర్ కరైయట్టారులై ప్పరిన్దుకన్దోన్ వాళ్ళియే

శుత్తమకిట్టమానడితొమ్మితుయన్దోన్ వాళ్ళియే

తొల్పెరియనమ్మిశరణ్ తొన్దినాక్ వాళ్ళియే

శిత్తిరైయిలాటై నాళోఁజ్జక్కవన్దోన్ వాళ్ళియే

శిర్పెరుమ్మాతూర్ మునివక్ తిరువడికళ్ వాళ్ళియే.

ఎన్దొళైయెన్దొళైయాళ్వొరైతిరాళక్ వాళ్ళియే

ఎమ్మపత్తునాల్వర్ క్కుమెన్ణాక్కురైత్తాక్ వాళ్ళియే

పన్దెమత్తైయైత్తెన్దపాడియన్దోన్ వాళ్ళియే

పరకాలనడియైయైప్పరవుమవక్ వాళ్ళియే

తన్దెవిట్టన్ నూల్ నమ్మాళ్వొర్ శరణానాక్ వాళ్ళియే

తారణియుమ్ పిల్లలకుమతానుడైయోన్ వాళ్ళియే

తెన్దొరైశూట్ట పూతూరెమ్మెరుమానార్ వాళ్ళియే

శిత్తిరైయిత్తెప్పయ్యెరువాతిరైయోన్ వాళ్ళియే.

శిరారుమెతిరాళర్ తిరువడికళ్ వాళ్ళి

తిరువరైయిత్తాత్తియైన్దువరాడై వాళ్ళి

ఏరారుమ్ శెయ్యవడివెప్పొమ్మితుమ్ వాళ్ళి

ఇలన్దొయమున్నూల్ వాళ్ళి యిన్దొళోళకళ్ వాళ్ళి

శోరాతెయ్యై శెయ్యముకచ్చొత్తి వాళ్ళి

తూములువల్ వాళ్ళి తున్దెమలర్ క్కున్దొళో వాళ్ళి

ఈగాలుతిరునామమన్దెన్దొళో వాళ్ళి

ఇనితిరుప్పొడైళో ఇనముత్తిరై వాళ్ళియే.

అఱుశమయచ్చెడియతనై, యడియఱుత్తా వాఱ్ఱియే
 అడర్ న్దవరుమ్మదిట్టికలై, యఱుత్తుఱ్ఱన్దా వాఱ్ఱియే
 శెఱుకలియైచ్చిఱితుమఱుత్తీర్ త్తువిట్టా వాఱ్ఱియే
 తెన్నరఱ్ఱర్ శెల్వముల్ ముమ్ త్తిరు త్తివెత్తా వాఱ్ఱియే
 మఱైయతనిల్ పొరుళ నైత్తుమ్ వాయ్ మొళిన్దా వాఱ్ఱియే
 మాఱునరై శెయ్తతమిల్ మఱైవళర్ త్తో వాఱ్ఱియే
 అఱమికునఱ్ఱైరుమ్బూతూరవఱ్ఱరిత్తా వాఱ్ఱియే
 అఱ్ఱుకారు మెళిరాళరడియిఱైకళ్ వాఱ్ఱియే.

తిరునాళ్ పాట్టు.

శఱ్ఱరపాఱ్ఱురయాతవపాట్టపిరపాకరర్ తఱ్ఱళ్ మతమ్ *
 శాయ్వుఱు వాతియర్ మాయ్వుఱు మెఱ్ఱుశతుమఱైవాఱ్ఱ్ నిడునాళ్ *
 వెఱ్ఱలియిఱ్ఱినిపీఱునమక్కిలై యెఱ్ఱుమిక త్తళర్ నాళ్ *
 మేఱినినఱ్ఱుమైయాఱు మెనత్తుయర్ విట్టువిళిఱ్ఱియనాళ్ *
 మఱైయరాళిపరాఱ్ఱుశమున్నవర్ వాఱ్ఱుము శైత్తిడునాళ్ *
 మన్నియతెన్నరఱ్ఱాపురిమామలై ముల్ ముమ్ వనిడునాళ్ *
 శెఱ్ఱయల్ వావికళ్ శూఱ్ఱ్ వయల్ నాళుమ్ శెఱ్ఱపెరుమ్బూతూర్ *
 శీమానిశైయాఱ్ఱొర్ వనరుళియ నాళ్ తిరువాత్తిరై నాశే.

